

Petak, 9. mart 2007.
Svedokinja SST7/38
Svedokinja SST7/58
Otvorena sednica
Optuženi su pristupili Sudu
Početak u 14:20 h.

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA ORIE: Dobar dan svima. Molim sekretara da najavi predmet.

Predmet broj IT-04-84-T, Tužilac protiv Ramusha Haradinaja i ostalih

SUDIJA ORIE: Hvala vam, gospođo sekretar. Svedoče 38, želeo bih da vas podsetim da ste još uvek obavezani svečanom izjavom koju ste dali na početku vašeg jučerašnjeg iskaza. Sada dajem priliku gospodinu Emmersonu da nastavi sa svojim unakrsnim ispitivanjem. Gospodine Emmerson, da li ste spremni da nastavite?

ADVOKAT EMMERSON: Jesam časni Sude.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT EMMERSON

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Svedoče 38, juče popodne je od mene zatraženo da sa vama razjasnim dva pitanja. Prvo pitanje se odnosi na prethodne izjave koje ste dali, a drugo na tačan datum događaja koje ste opisali. Na datume ću se u svojim pitanjima vratiti malo kasnije, ali bih želeo da počnem tako što ćemo razjasniti pitanje u vezi sa izjavama koje ste davali. Ja ću vam ponovo pročitati te izjave, i zamoliću vas da potvrdite sa „da” ili „ne” da li ste te izjave u nekom trenutku zaista dali. Pre svega, kada kažete da ste pobjegli od OVK i da ste se probili kroz divljinu do jedinica Vojske Jugoslavije, na koje ste naišli u Batuš/Batushë, i da ste tada razgovarali sa pripadnicima jugoslovenske vojske i ispričali im šta vam se dogodilo – hteo bih da znam da li je to tačno?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Zatim ste, mislim, obavili jedan video razgovor sa vojnicima VJ. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Kada je to bilo u odnosu na trenutak kada ste stupili u kontakt sa vojnicima u Batuš/Batushë? Koliko vremena posle tog prvog susreta ste obavili taj video razgovor?



SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Jedno dva sata sam bila na šatorima, posle, da spavam.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: I vi ste tokom tog vremenskog perioda obavili taj video razgovor, zar ne?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Ne, posle, kad smo krenuli u konvoj Vojske Jugoslavije, put Đakovice/Gjakovë do sela Molića/Molliq, tu su oni nas snimali.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Da li je to bilo istog dana?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Hvala. I, posle toga, mislim da su vas vojnici odveli u MUP, gde ste dali pisanu izjavu. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Juče ste nam potvrdili da ni u jednoj od ovih izjava niste pomenuli Ramusha Haradinaja, jer u to vreme niste znali da je čovek koga ste videli Ramush Haradinaj. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Zatim ste nam rekli da više niste davali bilo kakve izjave o ovim događajima pre nego što ste napustili Kosovo u junu 1999. godine. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Posle toga smo pogledali izjavu koju ste dali MUP-u u decembru 2005. godine. Tu izjavu smo pogledali juče popodne, i mislim da možete da potvrdite da prilikom tog razgovora niste pominjali *džip*, niti da je neko izgovorio reč „komandant“, i da pripadnicima vojske niste rekli da ste prepoznali Ramusha Haradinaja sa televizije. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Tačno je.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Sada, kasnije, dosta kasnije, vi ste dali izjavu istražitelju Međunarodnog krivičnog suda koji se zvao Roel. Da li se sećate da ste dali tu izjavu?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO: Časni Sude, ukoliko mi dozvolite, želeo bih samo da pokrenem jedno manje pitanje. U transkriptu piše da je ta izjava data MUP-u decembru 2005. godine. U pitanju je jedna mala greška. Samo to sam hteo da kažem. Trebalo bi da to ispravimo.

ADVOKAT EMMERSON: Da, trebalo bi da piše decembar 2002. godine.



ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Želim da ovo bude potpuno jasno. Vi ste izjavu MUP-u dali u decembru 2002. godine, a izjavu istražiteljima Međunarodnog krivičnog suda u Hagu ste dali u decembru 2005. godine. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Da li ste davali bilo kakve druge pisane izjave u periodu od kada ste dali izjavu MUP-u u decembru 2002. godine do decembra 2005. godine, kada ste dali izjavu istražiteljima Tužilaštva?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Ne sećam se.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Želim sada da vas pitam sledeću stvar. Da li je tačno da ste prvi put nekom zvaničniku pomenuli činjenicu da ste prepoznali Ramusha Haradinaja kao četvrtog čoveka – onda kada ste dali izjavu istražiteljima Međunarodnog krivičnog suda u Hagu? Tada ste prvi put uspostavili tu vezu?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

SUDIJA HOEPFEL: Izvinite, molim vas. Šta podrazumevate pod „četrtrim čovekom“?

ADVOKAT EMMERSON: Podrazumevam -

SUDIJA HOEPFEL: Mislim da pitanje nije dovoljno jasno.

ADVOKAT EMMERSON: U redu, postaviću pitanje ponovo.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Prvi put ste nekom od nadležnih organa pomenuli da ste kod mlina videli čoveka za koga ste verovali da je Ramush Haradinaj, kada su vas skinuli голу i pretukli – prvi put ste to pomenuli u decembru 2005. godine u izjavi koju ste dali istražiteljima Međunarodnog krivičnog suda u Hagu. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: To je bilo tri godine posle vaše izjave MUP-u, sedam i po godina posle samog događaja, i sedam godina od kada ste ga, kako kažete, prepoznali na televiziji. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: To je takođe bilo i sedam meseci pošto je podignuta i objavljena optužnica protiv njega u ovom postupku. Da li je vama bilo poznato da je on optužen u trenutku kada ste prvi put nadležnim organima pomenuli da verujete da je Ramush Haradinaj čovek koga ste ga videli?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Ne, nisam znala.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Razumem.

ADVOKAT EMMERSON: Da li za trenutak možemo da pređemo na privatnu sednicu?



(privatna sednica)

sekretar: Časni Sude, ponovo smo na javnoj sednici.

SUDIJA ORIE: Hvala vam.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Želeo bih da razjasnimo jedno ili dva pitanja u vezi sa tim gde se nalazila vaša porodica u trenutku kada vas napali i skinuli golu. Zamoliću vas da me za trenutak pažljivo pratite. Kada su vas napali i skinuli golu, i kada su vas vezali, ali pre nego što je stigao taj džip – da li ste vi i vaš otac bili u zgradi mlina, ili ispred?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Izvan njega, pored mlina, a ostali članovi porodice su bili jedno pet ili sedam metara dalje od nas, u šumi.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Znači, oni su takođe bili ispred mlina tokom čitavog tog premlaćivanja?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da, da, da, da.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Postaviću vam slično pitanje. Tokom napada za koji kažete do se desio pošto je džip otišao – da li ste tada vi i vaš otac i dalje bili ispred mlina, ili unutra?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Ne, ne. Sve vreme van mlina, ne u mlinu.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Da li je i ostatak vaše porodice bio ispred mlina tokom tog drugog napada, koji se odigrao nakon što je džip otišao?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da, izvan mlina.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Znači, ni vi, ni vaša porodica, niste uopšte ulazili u mlin u periodu od prvog do napada do kraja drugog napada. Ni vi ni vaša porodica u tom periodu niste ulazili u mlin, niti u bilo koju drugu zgradu?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Ne. Ne.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Juče ste nam rekli da je u jednom trenutku vaša sestra ili vaša snaha odvela decu malo dalje, kako deca ne bi gledala šta se vama događa. Kada ih je odvela, da li su oni još uvek bili izvan mlina?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da, da, izvan mlina. Samo ih je udaljila da ne vide torturu koju su mi radili, Aslan Luluni.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Hvala. Sada, sasvim ste sigurni da su vas skinuli, pretukli i vezali pre nego što je džip stigao? Uopšte nemate nikakve sumnje u vezi sa tim?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Ne.



Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

ADVOKAT EMMERSON: Zamoliću da na se ekranu prikaže dokument Odbrane 1D1421. Želim samo da podsetim Sekretarijat da nijedan od tih dokaznih predmeta ne sme da bude prikazan javno.

SUDIJA ORIE: Koji će to biti broj?

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet D2, označen za identifikaciju.

SUDIJA ORIE: Hvala. Nastavite.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Svedoče 38, rekli ste nam da ne govorite engleski jezik, pa pretpostavljam da ga ni ne čitate?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Zbog toga ću vam polako pročitati one delove na koje želim da obratite pažnju, kako bi prevodioci to mogli da prevedu. U redu?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Važi.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Imali ste dva sastanka sa advokatima Tužilaštva pre nego što ste došli da date svoj iskaz. Njih ovde vidite sa desne strane. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Na prvom sastanku, gospodin Re, čovek sa sedom kosom koje je odmah sa vaše desne strane, bio je prisutan zajedno sa gospodinom Di Faziom, koji sedi pored njega. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Posle toga ste imali drugi sastanak, u utorak ove nedelje. Tu je bio prisutan gospodin Di Fazio, ali ne i gospodin Re. Da li se sećate tog sastanka?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON: Da li na ekranu možemo da pogledamo stranu 5 ovog dokumenta? Da li možemo da uvećamo? Hvala vam. Zamoliću da tekst malo spustimo, tako da na početku budu reči „pripremi sastanak se nastavio 6. marta.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Želim da vam pročitam ono što je zabeleženo da ste vi rekli gospodinu Di Faziu. Pre svega, zabeleženo je da ste rekli, i ja vam ću vam sada to pročitati: „U kući u Gaciferu/Gaciferi, držali su nas u garaži na tom imanju u Gaciferu/Gaciferi. U garaži smo bili prisutni ja”, i zatim nabrajate članove vaše porodice. Zatim ste rekli sledeće: „Jedan pripadnik OVK je došao i rekao da moja porodica treba da ide za njim. Ne sećam se tačno da li je porodica Djulia došla u mlin sa nama ili ne. Sećam se da sam ih videli kasnije.” Zatim ste potvrdili da su oni otišli u mlin, oko 200



metara dalje, koji se nalazio u šumi. To je bio mlin na vodu. Zatim ste rekli: „Pola sata kasnije, došao je Aslan Luluni i jedan dečak iz porodice Tofa”, a to je Nimonov bratanac, „i taj mladi dečak je bio obučen u civilnu odeću. Sedeli smo u grupi, na kiši, na zemlji. Sećam se *suzukija*, i mislim da ne pripadao Muharemu Knushiju, zvanom Giqa. Tada se pojavio čovek koji mi je poznat kao Haradinaj. On je došao sa njim. U tom trenutku, niko nas nije maltretirao. Giqa i osoba za koju mislim da je Ramush Haradinaj su razgovarali, nosili su talkie-walkie i stajali su malo dalje od nas. Giqa je imao crnu uniformu.” Zatim objašnjavate šta je na sebi nosio čovek za koga ste rekli da je Haradinaj. Rekli ste da oni nisu upotreбили ime Ramush Haradinaj, ali da jesu upotreбили reč „komandant”. Zatim ste rekli: „Čovek za koga verujem da je Ramush je rekao da nema vremena i da mora da ide, ali je rekao Aslanu Luluniju da nastavi da razgovara sa mnom.” Sada, pre svega, da li je čovek za koga kažete da je Ramush Haradinaj rekao Aslanu Luluniju da i dalje razgovara sa vama ili ne, jer to nije ono što ste nam rekli juče?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Pa, ja sam pretpostavljala, čim se on vratio odmah, da ima neku komandu, ili šta ti ja znam, neko naređenje da opet nastavi. Po mom mišljenju, a možda i nije bilo.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Znači, to je nešto što ste vi pretpostavili?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Vi ste, dakle, to pretpostavili, ali niste čuli da je neko to i izgovorio?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Ne, ne. Nisam čula. Samo reč „komandante”, a nisam čula šta su oni razgovarali. Ali on se, međutim, odmah vratio, i počela je ista priča, isto da nas bije i maltretira i sve tako.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Zašto ste rekli gospodinu Di Faziu –

TUŽILAC DI FAZIO: Časni Sude, ulažem prigovor na ovo pitanje. Svedok to nije rekao. Ovo nije njena izjava, već moje beleške. One nisu pročitane svedoku, i ona nije imala priliku da ih obradi i ispravi.

SUDIJA ORIE: Vidim da gospodin Emmerson prihvata da je potrebno postaviti odgovarajući temelj za ovo pitanje. Ako to nije moguće, onda možda imamo problem druge vrste. Da, gospodine Guy-Smith?

ADVOKAT GUY-SMITH: Ne bih želeo da prekidam ispitivanje gospodina Emmersona, ali želim da podsetim Pretresno veće da sam pre nekog vremena izričito zamolio da nam se beleške sa pripremnih sastanaka dostave u doslovnom obliku, od reči do reči, kako ne bi bilo ovakvih problema.

SUDIJA ORIE: Dobro.

ADVOKAT GUY-SMITH: Pokrenuću to pitanje ponovo, kasnije.



SUDIJA ORIE: U redu, to je ušlo u zapisnik.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: U Beleškama sa tog pripremnog sastanka, koje je napravio gospodin Di Fazio, piše: „U trenutku kada se pojavio *džip*, niko nas nije maltretirao.” Da li ste to rekli gospodinu Di Faziu, ili ne?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Rekla sam. To je prošlo dosta vremena, ali znam, sigurna sam, pre nego što je došao *džip*, Aslan nas je maltretirao, i posle *džipa* ista priča.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: I to ste rekli gospodinu Di Faziu? Objasnili ste mu to tokom pripremnog sastanka? Da li je to tačno?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Nisam razumela, molim te još jednom.

SUDIJA ORIE: Možda bih ja mogao da preuzmem. Gospodin Emmerson vam je postavio sledeće pitanje – prvo je pročitao ono što je zapisano na vašem pripremnom sastanku sa gospodinom Di Faziom koji zastupa Tužilaštvo, dakle pročitao vam je šta je zapisano u tim beleškama, i ja ću vam sada to pročitati. „Niko nas nije maltretirao u tom trenutku. Giqa i osoba za koju mislim da je Ramush Haradinaj su razgovarali, imali su talkie-walkie, i stajali su malo dalje od nas.”

SVEDOK SST7/38: Da.

SUDIJA ORIE: Gospodin Emmerson bi želeo da zna da li ste to rekli gospodinu Di Faziu iz Tužilaštva.

SVEDOK SST7/38: Možda i nisam rekla. Bila sam zbunjena. Bila sam, jaku traumu sam imala.

SUDIJA ORIE: Pitanje nije zašto ste to rekli, već upravo ono što sam sada pročitao. Znači, da li ste rekli da vas nisu maltretirali u tom trenutku? Da li ste nešto slično izjavili gospodinu Di Faziu tom prilikom, ili ste možda upravo to izgovorili, doslovno, od reči do reči?

SVEDOK SST7/38: Ne znam, ne znam stvarno, ne sećam se sada baš nešto. Ovaj, rekla sam kako nas je maltretirao. Mada, to je bio moj iskaz, sve na preskok, znaš, te tačke. Nije bilo sve pročitano, sva moja, znaš, izjava koju sam dala u Beogradu. Ali, možda sam i ja pogrešila, nisam pominjala i pre toga. Ali, sigurna sam da je to radio i pre i posle.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson, hteo bih da... Gospođo, zamoliću vas da na trenutak skinete slušalice. Hvala. Gospodine Emmerson, a obraćam se i vama gospodine Re. Meni engleski nije maternji jezik, i kada vidim da piše: „Nisu nas maltretirali u tom trenutku”, ispravite me ako grešim, ali ta formulacija je za mene, kome engleski jezik nije maternji jezik, dvosmislena. Ona može značiti da ih nisu maltretirali do tog trenutka, a može da znači - a ja sada ne znam ko je to zapisao i da li je to neko kome je engleski



jezik maternji ili ne, ali, kada to bukvalno prevedem na svoj maternji jezik, to takođe može da znači i da ih u tom trenutku nisu maltretirali. Znači, ograničeno na taj period, do tog trenutka. Sada ne znam...

ADVOKAT EMMERSON: Kada je reč o engleskom jeziku, to ne može da ima tu drugu konotaciju, jer se reči „had been” odnose na period do tog trenutka, uključujući i taj trenutak. Znači, reči “had been no mistreatment” znače da nije bilo maltretiranja pre tog trenutka.

SUDIJA ORIE: U redu, sada mi je to jasno. Možda je u pitanju bila suptilnost u jeziku, koja mi je sada jasna. Gospodine Di Fazio, imam jedno jednostavno pitanje. Da li postoji audio snimak tog razgovora?

TUŽILAC DI FAZIO: Ne, nema ni video ni audio snimka.

SUDIJA ORIE: To bi moglo da nam pomogne.

TUŽILAC DI FAZIO: To su moje beleške, koje sam napravio na osnovu onoga što sam čuo u prevodu, i to često posle veoma dugih odgovora koje sam slušao preko prevodioca.

SUDIJA ORIE: Gospodine Guy-Smith, vidim da želite nešto da kažete. Pretpostavljam da u ovom pronalazite potvrdu onoga što ste ranije izjavili.

ADVOKAT GUY-SMITH: Da. Ne znam kako Pretresno veće želi da postupi, jer smo sada u sred ispitivanja, ali mislim da je ovo pitanje od ključne važnosti, jer je situacija u kojoj ćemo se možda naći takva da će gospodin Di Fazio na kraju postati svedok toga šta je bilo rečeno, a mislim da to zaista nije poželjno, jer pokreće čitav niz drugih pitanja.

SUDIJA ORIE: Time ćemo se baviti kasnije.

ADVOKAT GUY-SMITH: U redu.

SUDIJA ORIE: Mislim da je najvažnije da sada razjasnimo ono što je za nas od najvećeg značaja u ovom trenutku. Sada ću zamoliti svedoka da ponovo stavi slušalice, a onda ćete vi imati priliku da nastavite svoje ispitivanje, gospodine Emmerson. Svedoče 38, ova proceduralna pitanja ne treba da vas opterećuju. Sada ćemo nastaviti sa vašim ispitivanjem. Gospodine Emmerson.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Svedoče 38, da li ste gospodinu Di Faziu u utorak rekli da ste već bili skinuti goli i maltretirani u trenutku kada je došao *džip*? Da li ste mu to rekli ili ne?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Ja mislim da sam rekla. Jeste.



ADVOKAT EMMERSON: Časni Sude, ovo potencijalno pokreće neka pitanja u pogledu položaja gospodina Di Fazia. Da li mogu da nastavim sa unakrsnim ispitivanjem, a da ovo konkretno pitanje pokrenem na kraju ispitivanja svedoka?

SUDIJA ORIE: Da, mislim da bi to bilo bolje nego da ponovo prekidamo svedočenje. Izvolite, nastavite.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Želeo bih da se vratim na nešto što ste nam rekli - da su vas neko vreme ostavili голу pošto su vam skinuli odeću. Interesuje me koliko dugo ste bili goli. Želeo bih da sada prođemo kroz sve što ste rekli, kako bih bio siguran da sam ispravno razumeo vaše reči. Vi ste nam juče rekli da ste vi i vaš otac bili skinuti goli kod mlina, i da su vas tu vezali. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Tata nije bio. Samo su ga pretresali, a ja jesam. Ili nije prevedeno kako treba, ili nisu razumeli. Inače, tata nije bio skinut. Samo dok su ga pretresali. On se obukao, a ja jesam.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Ne želim da kažem da se sa vama ne slažem, niti pokušavam da vam postavim nekakvu zamku. Jednostavno želim samo da potvrdim da ste i vi i vaš otac bili prisiljeni da skinete odeću prvi put kada ste bili kod mlina. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Jeste, mene i oca. Ali, oca su, u međuvremenu, kasnije, pretresali. Ali, rekli su da se on obuče, a ja ne. Ja sam bila potpuno gola.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: U redu. Znači, vašem ocu su rekli da se obuče, a vi ste ostali goli. Juče ste nam rekli da ste se na kraju pridružili koloni, da ste tada još uvek bili goli i da su vam ruke još uvek bile vezane. Govorim o trenutku kada ste se pridružili koloni. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Tačno.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Kada se, otprilike, odigrao taj incident kod mlina. Koje doba dana je bilo?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: To je bilo negde popodne. Ne znam tačno sat. Tačno vreme ne znam, ali popodne znam.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: A kada ste se otprilike pridružili ljudima u konvoju? Koliko vremena je prošlo između trenutka kada su vas maltretirali i trenutka kada ste se goli pridružili ljudima u konvoju?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Pa, bilo je jedno dva sata do dva i po. Tu je trajala borba, pa onda, posle je počeo konvoj da ide, i mi smo išli sa njima. Naredili su da se pridružim njima.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Rekli ste nam i da ste se zaustavili u jednom trenutku, i da ste tu noć proveli u šumi. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.



ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Dok ste bili u šumi, da li su vas cele noći držali pod stražom? Da li je to tačno?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Rekli ste nam da je sledećeg dana, dok ste se još uvek nalazili na istom mestu u šumi, došla jedna grupa ljudi, i da su oni pretili da će silovati vašu sestru. Onda je jedan od tih ljudi rekao: „Zašto se zamarati njom, pošto je ova druga već gola.” Da li ste sećate da ste to juče izjavili?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Da li onda treba da shvatimo da ste celu noć, sve do tog trenutka, vi bili goli?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Da li ste bili goli celog sledećeg dana, sve do sledeće noći?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Da li ste bili goli i tokom cele sledeće noći?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Jeste, do pred zoru.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Mislim da ste nam rekli da su vam u tom trenutku dopustili da se obučete, jer ste rekli da imate groznicu zato što ste dve noći i jedan i po dan bili goli, a padala je kiša. Dakle, od trenutka kada su vas skinuli kod mlina, pa tokom cele sledeće noći i sledećeg dana, i najvećeg dela druge noći, vi ste bili goli. Tada ste rekli da vas hvata groznica, i dozvolili su vam da se ponovo obučete.

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Ko vam je vratio vašu odeću?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Čovek koji nas je čuvao.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Znači, on je nosio vašu odeću dok ste vi od mlina išli goli?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Ono nije nosio. Moja sestra.

prevodioci: Da li svedok može da ponovi svoj poslednji odgovor?

SUDIJA ORIE: Svedoče 38, prevodioci nisu čuli vaš odgovor. Molim da ponovite vaš odgovor na pitanje da li je osoba koja vas je čuvala, kako kaže gospodin Emerson, nosila vašu odeću dok ste vi od mlina išli goli. Molim vas da nam odgovorite na to pitanje.

SVEDOK SST7/38: Odgovor vam je da je moja sestra pokupila stvari, i ona je nosila te, ali nije smela da mi da da se obučem.



ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Svedoče 38, ukoliko je tačno da ste tokom 36 sati bili goli, po kiši i hladnoći, pred tolikim ljudima – to mora da je bilo jedno veoma ponižavajuće iskustvo za vas, zar ne?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da. Veoma mnogo.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Sve to je nešto u šta ste sigurni, zar ne?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON: Molim da se pogleda dokazni predmet Odbrane, označen za identifikaciju brojem 1382 na engleskom jeziku, odnosno 1376 na srpskom jeziku.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Dokument koji ćete sada videti je izjava koju ste dali MUP-u krajem 2002. godine. Rekli ste nam da su vas oni posetili i da ste tada dali izjavu, koju ste potpisali.

ADVOKAT EMMERSON: To je, dakle, dokazni predmet Odbrane broj 1. Molim da pogledamo stranicu broj 2 verzije na engleskom jeziku, pri dnu. Na srpskom jeziku, to je takođe druga stranica, druga polovina te stranice, pri dnu. Zamoliću da pogledamo paragraf koji počinje sa „negde”. Mislim da je to dovoljno.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Mi imamo prevod na engleskom jeziku, i u tom pasusu, svedoče 38, vi opisujete šta vam je uradio Aslan Luluni u osam sati. Kažete da vam je vezao ruke, da vas je naterao da skinete odeću, da vas je naterao da pojedete svoju čekovnu knjižicu, da vas je zlostavljao, udarao vas i pretio vam. Zatim, pri dnu tog pasusa, rekli ste: „Aslan ga je poslušao, i pri odlasku se obratio stražaru koji je sve vreme bio pored nas rečima - ‘nemoj slučajno da ti pobegnu, inače ću ubiti’ ”.

ADVOKAT EMMERSON: Sada moramo da okrenemo stranicu i da pogledamo treću stranu verzije na engleskom jeziku. Da li imamo na raspolaganju stranu 3 na engleskom jeziku?

SUDIJA ORIE: Čini se da imamo različite verzije. Moja verzija na engleskom jeziku izgleda drugačije.

ADVOKAT EMMERSON: To je pri dnu druge stranice, poslednji red strane 2. Sada treba da pogledamo šta piše na vrhu treće stranice.

SUDIJA ORIE: Ali, kod mene ima više teksta nego.

ADVOKAT EMMERSON: Kod mene je to očigledno drugačije odštampano. Dalje se kaže: „Zatim su trkom obojica, zajedno sa sinom Nimona Tofe, u žurbi otišli. Posle pola sata, stražar mi je rekao da se obučem.” Da li to vidite, časni Sude?

SUDIJA ORIE: Da, pri dnu druge strane.



ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Molim vas da pogledate šta piše pri dnu stranice verzije na srpskom jeziku. Da li se tu vidi vaš potpis, svedoče 38?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Vidite, policajac koji je uzeo ovu izjavu od vas je zapisao da vam je rečeno da se obučete nakon pola sata.

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Ne sećam se toga da sam ja rekla. Znači, ja nisam bila obučena, ja sam bila skinuta.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Vi govorite isti jezik kao i osoba koja je uzela tu izjavu od vas, zar ne?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: I potpisali ste tu izjavu, na toj istoj stranici?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da, da, da. Ja sam potpisala, to je moj potpis.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Hteo bih sada da pogledate... Oprostite.

SUDIJA HOEPFEL: Gospodine Emmerson. Niste postavili pitanje da li je pročitala tu izjavu, pre nego što je potpisala.

SVEDOK SST7/38: Ne, bila sam jako bolesna, pod anestezijom, i jedva sam i progovorila. I, baš mogu vam kažem, iskreno –

SUDIJA HOEPFEL: Hvala.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Svedoče 38, mi smo već videli ovu izjavu ranije, i videli smo sva imena kojih ste se prisetili i konkretno vreme kada su se odigrali ti incidenti, koje se tu navodi. To smo gledali juče popodne. Da li se toga sećate?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Mogli ste da navedete tačno vreme kada ste videli Muharema Knushija. To je bilo u šest popodne, i rekli ste da je bilo oko osam sati uveče, kada kažete da vas je Aslan Luluni maltretirao.

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Oni su mi pomogli, zato što su imali, isto izjavu, ali, stvarno, ja sam tad bila toliko umorna da ne znam ni šta sam pričala. Oni nešto imaju, onu izjavu koju sam dala MUP-u, prvi put, a ne znam, ne znam, ne sećam se baš svega toga, znači.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: U redu. Preći ćemo sada na kratko na jednu drugu temu. Rekao sam vam da ćemo se vratiti na pitanje datuma kada su se ti događaji odigrali. Želeo bih da prvo razjasnimo nešto. Kao što sam radio i ranije, hteo bih da najpre razjasnimo šta ste nam vi ovde, u sudnici, već rekli, kako bih bio siguran da smo vas svi ispravno razumeli. Vi ste nam juče rekli, a vi me ispravite ako grešim, da ste sa



svog prozora 6. ili 7. maja videli da je došla jedna grupa vozila, i da su ljudi iz njih delili oružje. Da li se sećate da ste nam to juče rekli?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Sećam se, sećam se da sam to rekla, ali ja mislim da je to bila polovina maja ili... Ne znam tačno datum, nisam sigurna za datum, inače, prošlo je mnogo. Samo znam, po mom iskazu, da to pada negde oko polovine juna ili, kako da vam objasnim, kad sam dala izjavu MUP-u, istog dana kada sam pobjegla.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Želim da se vratimo na dan kada ste videli da su došla vozila i kada ste videli da se deli oružje u vašem selu.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson, vi ste pitali svedoka da li se seća da je rekla da je to bilo 6. ili 7. maja, a u zapisniku piše da je ona rekla polovinom maja, odnosno 6. ili 7. maja. Sada, ostavićemo po strani pitanje da li je to logično ili ne, ali to je ono što je juče izjavila.

ADVOKAT EMMERSON: Ako pogledate par redova niže u transkriptu, videćete da je ona rekla da je to bilo 6. ili 7. maja. Znači, razjasnila je da je to bilo početkom maja, a ne sredinom maja.

SUDIJA ORIE: Dobro, izvolite, nastavite.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Datum je verovatno manje važan od samog redosleda događala, ali vi se sećate tog datuma, zar ne?

SUDIJA HOEPFEL: Koje večeri?

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: One večeri kada su ljudi došli vozilima i delili oružje. Vi se sećate tog događaja, zar ne?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Da li ponovo da postavim pitanje?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Ne. Događaja, sećam se, ali datum, datum nisam baš sigurna, a događaja se sećam šta su radili.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: U redu.

prevodioci: Mikrofon gospodina Emmersona je uključen dok svedok odgovara, pa se zbog toga sve čuje slabije.

SUDIJA ORIE: Svedoče 38, gospodina Emmersona ne interesuje toliko datum, već ga interesuje taj događaj kada su ljudi došli, i razdelili oružje. Molim vas da prevashodno to imate na umu.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Juče ste nam rekli da je tog istog dana bačen kamen na vaš prozor, te noći. Da li se sećate da ste nam to rekli?



SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Da li je tačno?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Zatim ste nam rekli da ste sledećeg dana, znači nakon što je oružje podeljeno, videli da se gospodin Qemajl Shalja obratio grupi ljudi u selu. Da li se sećate toga?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da. Ali, ja sam pre toga otišla u Demokratsku Partiju da se žalim za kamen koji su mi bacili na prozor.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Znači, dan nakon što je bačen taj kamen, vi ste otišli u Demokratsku Stranku da se požalite zbog tog događaja, i posle toga ste čuli da Qemajl Shalja obraća okupljenim ljudima?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: I, čovek iz Demokratske Partije vam je rekao da bi tu noć možda trebalo da provedete kod komšija, zar ne?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da, da se udaljim od stana. „Ne mogu ništa vam pomoći, ali udaljite se.”

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Da li vam je rekao da se tu verovatno radilo samo o nekoj uličnoj bandi?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Znači, tu noć ste proveli kod komšije, zar ne?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Da li je i vaša snaha takođe otišla kod komšije da provede tu noć?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: I, rekli ste nam da ste sledećeg jutra čuli hlice upućene ka kući vašeg komšije. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da, lično, u toj kući gde smo mi bili spavali.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Zatim ste iz te kuće otišli do svog stana, izbegavajući pucnjavu. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Da li ste se sa snahom vratili do svog stana?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Oni su došli malo kasnije. Nismo mogli svi odjednom, nego jedan po jedan.



ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Ali, vi ste već bili u svom stanu kada se i vaša snaha vratila, zar ne?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Zatim ste rekli da su neki pripadnici OVK došli u vaš stan – ili, kako ste rekli, došli su neki ljudi, i mislim da ste rekli da su dvojica bili u uniformi, a dvojica u civilnoj odeći - mada to za sada i nije toliko bitno – i tada su vam rekli da budete zajedno i pridružite se koloni, zar ne?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Koloni. Da.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Ti ljudi su pokušavali zapravo da vam pomognu, i bili su vrlo pristojni sa vama, zar ne? Ti ljudi, u tom trenutku.

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Da rezimiram redosled. Da li ste kasnije tog istog dana bili maltretirani kod mlina?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Želim da nam ovo bude savršeno jasno. Znači, vas su maltretirali kod mlina, dva dana pošto ste videli da su ti ljudi došli sa oružjem?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Pre nego što pogledamo izjavu koju ste dali Tužilaštvu u ovom predmetu, želim da vam postavim par pitanja u vezi sa onim što se dešavalo dok ste bili u stanu, između trenutka kada ste otišli od komšije i trenutka kada ste se pridružili koloni. Najpre, dok ste bili u stanu, da li je neko pucao na vaš stan? Znači, da li su neki meci pogodili vaš stan dok ste vi bili unutra?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Pucalo se jako. Jaka pucnjava, tu su već počele borbe. Sad, odakle su došli ti meci, ne znam. I na moj stan, i na komšije, i na sve. Posle, izašli su svi ljudi iz svojih domova, pa se formirala ta kolona.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Postaviću pitanje ponovo. Da li su se neki meci pogodili vaš stan?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Nisam stigla da gledam, ali znam, u zidu jeste. Od pred delom stana, jeste.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Molim da na kratko, zaista na kratko, pogledamo dokazni predmet Odbrane označen za identifikaciju kao 1463, a na albanskom jeziku je to broj 1469, stranicu 3 tog dokumenta, paragraf 8.

SUDIJA ORIE: Pre nego što nastavimo, želim da zatražim jedno pojašnjenje. Vi ste rekli da ste proveli noć kod komšije.

SVEDOK SST7/38: Da.



SUDIJA ORIE: Kažete da ste iz svog stana otišli do komšijine kuće.

SVEDOK SST7/38: Da.

SUDIJA ORIE: Da li je u pitanju takođe stan, ili je reč o kući?

SVEDOK SST7/38: Ne, prirodna kuća.

SUDIJA ORIE: Znači, to nije bilo u istoj zgradi u kojoj se nalazi i vaš stan?

SVEDOK SST7/38: Ne.

SUDIJA ORIE: Hvala vam na tom pojašnjenju. Izvolite, možete da nastavite, gospodine Emmerson.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Ti ljudi koji su došli do vašeg stana da vam pomognu i da vas odvedu u koloni – oni vas nisu optužili da ste nekoga ubili, zar ne?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Ne, ne. Kasnije, to je došao... Neki drugi ljudi. Ja nisam mogla prepoznati zato što su imali maske.

prevodioci: Da li ostali mikrofoni mogu da se isključe dok svedok odgovara? Da li svedok može da ponovi svoj odgovor, nismo bili u stanju da čujemo.

SUDIJA ORIE: Svedoče, molim vas da ponovite svoj odgovor.

SVEDOK SST7/38: Rekli su nam da izađemo iz kuće, da se pridružimo koloni, i oni nisu nas maltretirali. Nisam mogla da ih prepoznam zato što su nosili maske. Maskirani ljudi po licu su bili.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Ali, vi ste apsolutni sigurni u to da su oni pokušavali da vam pomognu, i da su bili ljubazni prema vama u tom trenutku, zar ne?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Jeste, oni su rekli samo da izađemo, i nisu nam dali samo da se obučemo još više. Znaš, onaj, malo, nego kako sam bila, tako u trenerci, samo sam uzela ličnu tašnu sa svojom dokumentacijom i izašla sam. To mi je bilo pri ruci.

ADVOKAT EMMERSON: Molim da sada pogledamo verziju na engleskom jeziku, stranica 3, paragraf 8 tog dokumenta.

(...) (izbrisano po nalogu Pretresnog veća) (...)

(privatna sednica)



Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

sekretar: Časni Sude, ponovo smo na javnoj sednici.

SUDIJA ORIE: Hvala gospođo sekretar. Ja koristim reči „hvala gospođo sekretar“ da bih potvrdio da je to odluka Pretresnog veća, jer to nije izričito navedeno ranije. Dakle, slažem se sa Sekretarijatom.

ADVOKAT EMMERSON: Ja ću vremenom, kako se postupak bude odvijao, usvojiti svu tu formalnu praksu. Izvinjavam se zato što ponekad -

SUDIJA ORIE: Nema problema.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Pre nego što pogledamo hronološki redosled događaja u vašoj izjavi, osvrnuo bih se na to da ste juče pomenuli da ste se najpre pridružili koloni u centru Junika/Junik. Zatim ste zatražili da krenete u pravcu Rastavice/Rastavicë, ali vam to nisu dopustili. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Tačno.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Kasnije ću vam postaviti neka pitanja sa tim u vezi. Zamoliću da sada pogledamo vašu izjavu, koju ste dali Tužilaštvu u ovom postupku.

ADVOKAT EMMERSON: To je dokument Odbrane 1249, označen za identifikaciju, na engleskom jeziku, a verzija na albanskom jeziku je priložena pod brojem 1446.

SUDIJA ORIE: Da li ovaj dokument već ima broj?

ADVOKAT EMMERSON: Ne.

SUDIJA ORIE: Gospođo sekretar?

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet D4, označen za identifikaciju.

SUDIJA ORIE: Hvala vam, gospođo sekretar.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Želim da prvo pogledamo dno stranice, kako biste mogli da potvrdite da je to vaš potpis. Zapravo, mislim da se vaš potpis pojavljuje u engleskoj verziji dokumenta.

ADVOKAT EMMERSON: Da li možemo za trenutak da pokažemo svedoku verziju na engleskom jeziku?

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Da li je ovo vaš potpis?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Jeste.

SUDIJA HOEPFEL: Gospodine Emmerson, ovde ima više potpisa.



ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Mislim ime svedoka potpisano sa leve strane. To jeste vaš potpis sa leve strane dokumenta, zar ne?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Želim da razjasnimo kako je ova izjava zabeležena. Sa vama je vođen razgovor tokom dva dana, 13. i 14. decembra, a razgovor je vodio istražitelj Tužilaštva Roel Versonnen. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Na kraju razgovora, sastavljena je izjava na osnovu onoga što ste vi rekli, i tu izjavu su vam pročitali na srpskom jeziku. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: I rečeno vam je da možete da dodate ili promenite bilo šta u toj izjavi što nije tačno. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Ne sećam se toga.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Znali ste da se od vas traži da potpišete svaku stranicu ili stavite svoje inicijale, zar ne?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Znali ste i da u toj izjavi treba da bude sadržana istina, zar ne?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

SUDIJA HOEPFEL: Možda bi ponovo trebalo postaviti potpunije pitanje. Svedoče, najpre, da li ste vi pročitali tu izjavu, pre nego što ste je potpisali, ili je niste pročitali?

SVEDOK SST7/38: Oni su mi pročitali.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Da, mislim da –

SUDIJA HOEPFEL: Hvala.

ADVOKAT EMMERSON: – je jasno da je ova izjava zabeležena na engleskom jeziku, i da je onda pročitana svedoku, od koga se tražilo da potpiše svaku stranicu, a tek naknadno je prevedena na albanski jezik.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Hteo bih najpre da utvrdimo vremenski redosled događaja, kako bismo bili sigurni da su datumi tačni. Ako pogledate pasuse 12, 13 i 14, a mi možemo sada da ih vidimo na ekranu, jedina stvar na koju sada želim da vam skrenem pažnju je to da se u ovim paragrafima opisuju vozila koja su se pojavila, i da je tada podeljeno naoružanje. Samo želim da mi potvrdite prvi red pasusa 13. Datum koji ste tu naveli, u meri u kojoj ste bili u stanju da se setite, je 10. maj. Da li je to tačno?



SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Sada želim da prođem kroz sve ove različite paragrafe vaše izjave u kojima se pominje vremenski redosled događaja. Znam da su svi upoznati sa ovim dokumentom, pa će me ispraviti ako napravim neku grešku. Želeo bih da pogledate pasus 23. U tom pasusu vi kažete: „Te iste večeri”, kada ste videli da se deli naoružanje, jedna vaša prijateljica, Albanka, došla je da vas poseti - dakle te večeri kada je stiglo oružje - i savetovala vas je da odvedete decu iz Junika/Junik. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Ne, to je bilo krajem aprila, negde. Jeste da je došla, ali ja mislim da je bilo to pred kraj aprila.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson, ja u elektronskoj sudnici gledam izjavu koja nosi datum 21. januar 2007. godine. Da li je to ta izjava?

ADVOKAT EMMERSON: Nije.

SUDIJA ORIE: Ja pred sobom imam tu izjavu.

ADVOKAT EMMERSON: Mislim da gledate poslednju izjavu svedoka koju sam uneo na privatnoj sednici. Izjava koju bi sada trebalo da vidimo na ekranu, u verziji na engleskom jeziku, nosi ERN broj 1429.

SUDIJA ORIE: Ja onda imam pogrešnu verziju, ali vas neću ometati tim problemima.

ADVOKAT EMMERSON: Da ste pronašli tu izjavu?

SUDIJA ORIE: Ne, ali ću je pronaći. Molim vas, nastavite sa svojim ispitivanjem.

ADVOKAT EMMERSON: Da li mogu da pitam da li i vaše kolege imaju isti problem?

SUDIJA ORIE: Ne, to je samo moj problem sa elektronskom sudnicom.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Želim da sada pogledamo pasus 23. Vi ste tada istražitelju rekli, odnosno, tako je bar zabeleženo, da vam je istog dana, kada je podeljeno oružje, vaša prijateljica predložila da odvedete decu iz Junika/Junik. Da li vidite gde se to nalazi? Citiram reči koje su zapisane: „Iste večeri, kada je stiglo oružje.”

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Ne ono veče, ne ono veče kad se delilo oružje. Ja sam u aprilu mesecu decu poslala. Jeste da me je ona savetovala da maknem decu otuda, ali ne te iste večeri. Moja deca nisu mogla biti tu, i nisam mogla ih postati van kuće, negde u daljinu, za Beograd. Nisam mogla ja, iste noći. Inače, tu je bio blok jedan, Srba.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Upravo pokušavam da otkrijem da li ste vi u pravu u vezi sa tim. Hajde da pogledamo sledeću stranicu, pasus 26. Ako pogledamo



pasus 26 i 27, videćemo da ste tu rekli da ste te noći odveli svoje troje dece autobusom u Beograd. Pratila vas je vaša prijateljica Albanka. Rekli ste da ste ostavili decu kod rođaka u Beogradu, i da ste se sa svojom prijateljicom istog dana autobusom vratili na Kosovo. Ako pogledamo pasus 29, tu piše da ste tu noć proveli u Đakovici/Gjakovë, i da ste zatim peške otišli u Junik/Junik sledećeg dana. Da li se sećate toga?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: U svojoj izjavi možete da vidite da se sve to navodno dogodilo neposredno pošto je podeljeno oružje. Da li nam sada kažete da se sve to odigralo pre nego što je to oružje podeljeno?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Pre toga, pre toga, pre toga. Znači, to je počelo već da se, ovaj, zatvaraju putevi, da nisam imala drugi izlaz. To je bio zadnji, one noći, zadnji autobus za Beograd koji više nije dolazio do Junika/Junik, i ona je saznala to, tu je pomoglo. Ja sam poslušala savet, a oružje je stiglo tek kada sam se ja vratila bez dece u moj stan. Deca nisu bila tu.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Da li verujete da ste to razjasnili istražiteljima Tužilaštva kada ste razgovarali sa njima? Da li ste im rekli da su pogrešno zapisali ono što ste rekli, ili im možda jeste ispričali to što je zapisano, i posle potpisali svoju izjavu?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Ja ako sam rekla, možda je neka greška, ili nisam rekla tačno datum kad sam, ovaj put. Ne znam ni sad tačno, ali znam da je, to je bio april mesec, da sam ja povelu decu za Beograd. Mada, ja mislim da niko nije ni pitao za datum tačno koji je bio. Inače, ja decu, pre toga sam ih povelu u Beograd.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Bez obzira da li su vas pitali ili ne, vi im jeste u pasusu 23 rekli da se sve to dogodilo one noći kada ste videli da je podeljeno oružje. To u izjavi piše sasvim jasno.

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Časni, časni Sude, ja znam da, ovaj, piše ovde, ali ja nisam mogla nikako decu iste noći da povedem za Beograd, i prema tome, ja sam im rekla, možda sam pogrešila, ali, nisam objasnila kako treba, ali ja znam da u aprilu mesecu decu sam makla iz kuće. Znači, nije bilo šanse druge noći da ja odvedem decu za Beograd.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Pogledajte sada pasuse 30 i 31. Tu kažete da ste, kada ste se vratili u Junik/Junik, pošto ste decu ostavili u Beogradu, svuda po selu videli naoružane ljude, i kažete da je situacija bila haotična i napeta, i da se dve nedelje niste usuđivali da napustite svoj stan. Da li vidite gde to piše?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Znači, Tužilaštvu ste rekli da je prošlo bar dve nedelje između trenutka kada ste videli da je podeljeno oružje, i trenutka kada je u Juniku/Junik izbio rat. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Tačno je da sam ih viđala sam se vratila iz Đakovice/Gjakovë peške sa mojom drugaricom, u ulaz u Juniku/Junik, gde je bio



postavljen punkt UČK/OVK, gde su bili naoružani ljudi. Ali, još i dalje ljudi u selu, u centru Junika/Junik, nisi bili svi naoružani.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Pitanje koje sam vam postavio je da li je prošlo dve nedelje od trenutka kada ste videli da se deli oružje, i izbijanja rata u Juniku/Junik, kako sto vi to opisali. Pitao sam vas i da li ste te dve nedelje proveli u svom stanu. Da li je to tačno, ili nije?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Tačno je od aprila do posle dve nedelje, ja sam bila u stanu. Ali, svojim očima viđala kolonu noću nisam da su podelili naoružanje, a onu noć kad su mi bacili kamen na prozor jeste, to lično svojim očima sam viđala.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: U pasusu 35, vi ste rekli da se to desilo 27. maja. Da li je to tačno ili nije?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Vidim da je 27. maja, ali se ne sećam datuma. Ja znam da sam u aprilu mesecu, možda sam i rekla 27. maj, ali u aprilu mesecu znam da sam decu povela za Beograd.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Kažete da ste, u odnosu na noć kada je bačen kamen na vaš prozor, sledećeg dana otišli da razgovarate sa predsednikom Demokratske Partije, i da ste narednu noć proveli u komšijinoj kući. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: To znači da je rat izbio 29. maja ujutru. Da li je to tačno?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Otpribliže je tačno, ali tih datuma stvarno sada ne mogu, sve tačno u datum, kako je bilo, da pamtim, ali tačno je da sam otišla kod Ruzdija i tražila pomoć, da mi pomogne.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Da li možemo sada da pogledamo šta ste rekli istražitelju Tužilaštva u vezi sa onim što se dogodilo u vašem stanu, kada ste se vratili. Da li možete da pogledate pasus 45? Želeo bih da vam postavim neka pitanja u vezi sa tim. U kakvom stanju je bio vaš stan kada ste se vratili?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Stan je bio, kad sam se vratila, posle četiri meseca ili malo kasnije od toga, haos. Na svaku sobu imala sam, ubijen po jedan pas. I pucanja, i pucano na svaku našu sliku, moju porodičnu, i haos je bio.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: To je bilo u junu.

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Paus u vašoj izjavi opisuje u kakvom je stanju bio stan kada ste se sutradan ujutru vratili od komšije. To piše u pasusu 44. „Uspeli smo da izađemo iz kuće kroz baštu, i prikrali smo se do stana. Kada smo stigli do stana, mogli smo da vidimo da su prednja vrata bila štikom otvorena i da je brava bila obijena. Posle 10 minuta, u stan su došla trojica naoružanih vojnika OVK.” Da li je stan bio u



takvom stanju kada ste se tamo vratili, i da li su vaš otac i ostali rođaci već bili u stanu, kako ste nam rekli juče? U kakvom je stanju bio stan?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Bili u stanu, bili u stanu, bili u stanu. Otac i maćeha su mi, ovaj, spavali u stanu.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Da li je stan bio opljačkan i da li su vrata bila obijena?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Ne sećam se. Znam da mi je otac bio tu sa svojom ženom, i on je izašao u tom trenutku da izveže konja, koji je bio vezan negde u bašti, da ga ne ostavi tako. I, nisam mogla nikakvo pitanje da mu postavim zato što smo ušli, izašli i ušli u kolonu, i više nikad nisam ni pitala.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Ne pitam vas šta ste vi rekli svom ocu. Postavljam vam jedno jednostavno pitanje, i vi na njega sigurno znate odgovor. Vi ste bili u stanu, i kažete da ste pakovali svoje stvari kada su došli vojnici OVK, ili da ste spakovali svoje stvari pošto su oni došli. Rekli ste nam da je vaš otac bio tamo.

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: I ja vas sada pitam –

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: – da li je ono što ste rekli Tužilaštvu tačno. Znači, da li su vrata bila širom otvorena, da li je brava bila obijena, i da li su vaše stvari bile razbacane? Da li je ta vaša izjava tačna, ili ne?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Jeste, jeste, ja sam videla, ja sam videla.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Da li je to što ste izjavili tačno ili ne? Da li je stan bio u takvom stanju ili nije?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Jeste, otvorena vrata širom su bila, kad sam ja došla od komšije, i samo sam uzela stvari, nisam mogla pakovati ništa, nego samo jednu svoju ličnu tašnu, malu, u kojoj su mi se nalazili lični dokumenti.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson, gledam na sat. Da li možete da nam kažete koliko dugo ćete još ispitivati svedoka?

ADVOKAT EMMERSON: Najviše još 15 minuta, a verovatno 10.

SUDIJA ORIE: Da li mogu da pitam ostale braniocce koliko će im vremena biti potrebno?

ADVOKAT GUY-SMITH: Nameravao sam da ispitujem svedoka otprilike 15 minuta. Na osnovu dosadašnjeg ispitivanja gospodina Emmersona, mislim da verovatno neću potrošiti više od tri do četiri minuta. Ukoliko gospodinu Emmersonu bude potrebno dopunsko vreme, biće mi drago da njemu ustupim svoje vreme, a da za sebe zadržim tri do četiri minuta.



SUDIJA ORIE: Gospodine Harvey?

ADVOKAT HARVEY: Ja uopšte neću imati pitanja za ovog svedoka.

SUDIJA ORIE: U redu. Gospodine Emmerson, pokušajte da završite u narednih 10 minuta, a onda ćemo napraviti pauzu.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Da li možemo da pogledamo pasus 63 vaše izjave, gde se govori o onome što se dogodilo kod mlina? Postavljaću vam pitanja o pasusima - od pasusa 63 do pasusa 74. Poćećemo najpre od pasusa 63. Samo želim da pogledamo kontekst. Tu kažete: „Svi smo izašli napolje.” To je bilo pre nego što ste došli do mlina, kada ste bili u Gaciferu/Gaciferi. „Svi smo izašli napolje, ja moja porodica, Isuf Djuljia i njegova žena. Odveli su nas u stari mlin u šumi. Rekli su nam da sednemo na zemlju, pored mlina, i ostavili su nas tamo sa jednim vojnikom OVK iz Junika/Junik, čijeg imena se ne sećam. Bio je naoružan polu-automatskom puškom i obućen u civilno odelo.” Da li je to tačno?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: To nije bio Aslan Luluni, jer ste njegovo ime znali, zar ne?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: „Rekao nam je da ćutimo, jer će doći šef da razgovara sa nama. U međuvremenu, počela je da pada kiša. Sećam se da je kiša padala tri dana. Posle oko sat vremena, stigao je *suzuki džip* sa pogonom na sva četiri točka, i u njemu su bili Aslan Luluni i Muharem Knushi, takođe poznat i kao Giqa, bratanac Nimona Tofe i još jedan čovek koga nisam poznavala, ali sam ga kasnije prepoznala kao Ramusha Haradinaja.” Pre svega, da li je tačno da je Aslan Luluni došao *džipom*?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Ne, peške je došao. Sa bratom od, sa bratancem od Nimona Tofe.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Da li ste rekli istražitelju Tužilaštva da je on došao *džipom*?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Ne, ne. Peške, peške je on došao. Nisam.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Zatim tu opisujete ono što su Aslan Luluni, Muharem Knushi, bratanac Nimona Tofe i taj četvrti čovek nosili na sebi. Posle toga je u pasusu 69 zabeleženo da ste rekli sledeće: „Njih četvorica su stajali oko dva do tri metra od mesta na kom smo mi sedeli.” Da li je tačno da su oni sedeli dva-tri metra od mesta na kom ste sedeli vi, ili je u pitanju bilo 20 do 30 metara, sa žbunjem i drvećem između vas i njih, kao što ste nam rekli juče?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Ne, ne, daljina veća je bila. Veća daljina. Možda sam ja pogrešila na tu daljinu, otprilike, ali daljina je bila veća od dva-tri metra. Inače, ako bi bilo na dva-tri metra, onda bih mogla nešto da čujem, a veća je bila daljina.



ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Rekli ste nam da su bili toliko daleko da niste mogli da čujete šta oni govore. Jedina reč koju ste čuli je bila reč „komandante”, zar ne?
SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da. Da.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Zatim je u ovoj izjavi dalje zabeleženo da ste rekli: „Svi smo mogli da čujemo kako Aslan Luluni kaže četvrtom čoveku - „Komandante Ramushe Haradinaju, ljudi koje smo uhvatili su u vašim rukama.’ ” Ja sam vam juče to već pročitao, i vi ste kategorički rekli da ste sigurni da ništa slično nište izjavili. Da li ste čuli da je Aslan Luluni rekao: „Komandante Ramushe Haradinaj, ljudi koje smo uhvatili su u vašim rukama.” Da li ste to čuli ili ne?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Ne. Ne. Samo reč „komandante”.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Da li to znači da je istražitelj Tužilaštva to izmislio, ili ste mu vi to rekli kada ste davali izjavu?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Ne znam da nije bio neki problem na prevodiocu, ili možda sam nešto ja rekla, ali to je prošlo stvarno mnogo vremena, i ne mogu svega toga da se setim lično kako je bilo. Ali, neke stvari jeste. Nisam čula to što vi kažete, sad što vidim ovamo, nego samo reč „komandante”.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Ovu izjavu su vam pročitali na jeziku koji razumete. Vi ste se potpisali na ovoj stranici. Da li vi sada lažete u iskazu koji dajete?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Ne, ne, ne lažem, oni su mi pročitali, jeste da su mi pročitali tako, ali, stvarno, ja se izvinjavam, mnogo vremena je prošlo, a možda sam i rekla. Ne znam, ne mogu da se setim. Inače, dala sam izjave na mnogo mesta, vidite i sami, i ne mogu. Ja sam i bila bolesna, i pod traumom, i sve to. Ja se stvarno izvinjavam, ali tu reč što sam čula je samo „komandante”.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Da li ste bili bolesni kada ste dali tu izjavu dali istražitelju Tužilaštva, svedoče 38?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Jeste, bila, tad sam bila, nikad u mom životu nisam znala šta je šećer i masnoća, i još i dalje veliki pritisak u krvi, tako sam i prihvatila da idem.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Da li –

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, da li postoji audio snimak ovog razgovora?

TUŽILAC RE: Ne, koliko je meni poznato.

SUDIJA ORIE: Možete da nastavite, gospodine Emmerson.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Da li to što imati povišeni šećer objašnjava zašto je u prvoj rečenici pasusa 70 zabeleženo da ste čuli reči: „Komandante Ramushe



Haradinaj, ovi ljudi su u vašim rukama”, i da ste zahvaljujući tim rečima vi utvrdili identitet Ramusha Haradinaja? Da li ste takvu izjavu dali zato što vam je povišen šećer?
SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Ne?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Ne znam, ne znam, ne znam, ne mogu više ni pametna da budem. Ne znam, ja stvarno se izvinjavam, možda sam i rekla, ali strašno sam bila i umorna, i tako jako, šećer, ali to je što sam ja čula kod mlina samo reč „komandant”. Ovu reč je pominjao nekoliko puta, a možda sam rekla i Ramush, ne znam, ne mogu da se setim.

prevodioci: Prevodilac nije siguran da je ispravno čuo poslednji deo odgovora.

SUDIJA ORIE: Da li možete da ponovite poslednji deo vašeg odgovora, u kom ste nekoliko puta ponovili reč „komandant”.

SVEDOK SST7/38: Da.

SUDIJA ORIE: Nije sa jasno čulo, da li to možete da ponovite?

SVEDOK SST7/38: Samo su –

SUDIJA ORIE: Rekli ste: „...možda sam takođe čula.” Mislim da ste to rekli. Šta ste možda takođe čuli?

SVEDOK SST7/38: Da.

SUDIJA ORIE: Šta još?

SVEDOK SST7/38: Samo reč „komandante”. Inače, stvarno je bila daljina od mene od 20 do 30 metara, i nisam mogla sve da čujem ovi što su pričali. Ja nisam mogla da čujem zato što sam i bila maltretirana, i udarena, i sve toga, onde kod mlina.

SUDIJA ORIE: Svedoče 38, mislim da gospodin Emmerson pokušava da ispita kako treba da shvati to što ste nekoliko godina pošto se ovaj događaj odigrao dali izjavu –

ADVOKAT EMMERSON: Oprostite. Da li mislite na ovu izjavu?

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT EMMERSON: Od tada je prošlo sedam i po godina.

SVEDOK SST7/38: Da.



SUDIJA ORIE: On želi da utvrdi zašto ste vi osobi koja je sa vama razgovarala rekli da ste znali za ime gospodina Haradinaja zato što ste čuli da mu se neko obratio sa „komandante Ramushe Haradinaju”, a ovde u sudnici ste nam objasnili da u to vreme niste znali za to ime, već da ste ga prepoznali preko televizije, i da ste tako otkrili da je u pitanju gospodin Haradinaj. Znači, u izjavi piše da ste čuli kako ga drugi oslovljavaju imenom i da ste tako otkrili da je u pitanju Ramush Haradinaj, a u sudnici ste nam rekli da znate da je to Ramush Haradinaj zato što ste ga videli na televiziji. Zato je gospodin Emmerson zbunjen, jer postoje dve različite verzije –

SVEDOK SST7/38: Da.

SUDIJA ORIE: – o tome kako ste otkrili identitet osobe koja se pojavila kod mlina.

SVEDOK SST7/38: Da, ja sam –

SUDIJA ORIE: Da li možete da nam pomognete?

SVEDOK SST7/38: Mogu sve što znam, ono ću vam reći. Ja sam ga videla tamo kod mlina i čula sam taj glas da mu se obrati na ime, na, ovaj, „komandante”, i posle četiri meseca, tri – četiri meseca, vidala sam preko TV-a, i pretpostavila sam da je to on, sigurno, da je, čim su ga zvali „komandante”, ali nisam ja bila baš, nisam bila tad sigurna da je on lično. Nisam sigurna, inače vidala sam, i u toku viđenja u TV, onda pretpostavljam da je on bio, i oni su se obratili njemu: „Komandante.”

SUDIJA ORIE: Da. Gospodine Emmerson.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Želeo bih da pogledamo pasus 73. Hteo bih da pogledamo još dva pasusa pre nego što završim. Najpre, pasus 73. Tu je zabeleženo da ste rekli istražiteljima Tužilaštva da su Ramush Haradinaj i Muharem Knushi naredili Aslanu Luluniju da pretraži vas i vašeg oca, i da upotrebi silu, ako je neophodno, kako bi od vas dobio informacije. To nije tačno, zar ne?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Nisam čula šta su mu rekli, ali on se vratio, pa još i dalje počeo da nas maltretira, pa ja sam pretpostavila da je to njihovo naređenje.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Da vas pretraže, iako ste već bili goli?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Ne, ja sam bila već pretresena, ali ja sam mislila da su oni to naredili, da dođe još i dalje da nas maltretira, sigurno pod njihovom. Ja sam sama pretpostavila to. Inače, dođe neko, prebije te, onda ide, razgovara sa nekim i vrati se, opet počne da te maltretira - ja sam smatrala tako.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson, da li možete da pređete na sledeće pitanje?

ADVOKAT EMMERSON: Poslednje pitanje.



ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Molim vas da pogledate pasuse 74, 75 i 76, jer posle svega što ste nam upravo rekli, vi tu kažete: „Onda”, dakle posle tih reči za koje kažete da su izgovorene, „onda su Ramusha Haradinaja pozvali preko radio veze. Nisam mogla da čujem o čemu razgovaraju, ali znam da su on i Knushi odmah otišli. Otišli su *suzukijem* koji je vozio Knushi. Luluni i bratanac Nimona Tofe su ostali sa nama. Luluni je prvo skinuo oca golog ispred nas.” Zatim, u pasusu 79 piše: „Kada je završio sa premlaćivanjem mog oca, okrenuo se ka meni, skinuo me je golu i prislonio mi je nož pod grlo.” Ja tvrdim da je ono što ste vi tada rekli Tužilaštvu, svedoče 38, upravo ono što ste rekli i gospodinu Di Faziu u utorak, a to je da se ovaj incident *za džipom* dogodio pre nego što su vas maltretirali, i da vas nisu maltretirali u trenutku kada je *džip* stigao, kao što piše u ovoj izjavi, i kao što ste rekli gospodinu Di Faziu u utorak.

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da, da, to je bilo, došli pre toga, maltretirali, ali prestali u međuvreme, dok su otišli do *džipa* i onda su se vratili opet do nas. I, to je trajalo jedno 10 – 15 minuta, ista dakle tura, i otišli su. Ali, čoveka koji nas je čuvao, doveli su i ostavili su ga tu.

SUDIJA ORIE: Svedoče 38, jedna stvar koja zbunjuje gospodina Emmersona je to da je u izjavi zabeleženo da su vas skinuli golu nakon što je *džip* otišao, a vi ste u svom iskazu ovde, u sudnici, rekli da su vas skinuli golu pre nego što je *džip* došao, i da ste i dalje bili goli kada je *džip* stigao i dok su ljudi u *džipu* bili tu. Znači, postoji razlika između te dve verzije, i sada se gospodin Emmerson pita koja od te dve verzije je tačna, i zašto uopšte postoje dve različite verzije. Da li vi imate neko objašnjenje u vezi sa tim?

SVEDOK SST7/38: Časni Sude, ja znam da su oni mene i pre *džipa*, i posle *džipa*, oni su došli i maltretirali, a mene su skidali. Ali, možda nisu me pitali baš na isti način kao sad što postavljate pitanje, a pitali: „Dal’ si bila gola?” Ja sam rekla: „Jeste.” Ali, nisu možda ni postavili pitanje da li pre, da li kasnije, a ja sam od početka do kraja bila gola.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson.

ADVOKAT EMMERSON: Nemam više pitanja.

SUDIJA ORIE: Svedoče 38, mi ćemo sada napraviti pauzu. Nastavićemo u 16:30 h. Tada će vas kratko ispitivati jedan drugi branilac. Možda će i sudije imati još neko pitanje za vas, a videćemo da li i Tužilaštvo želi da vam postavi neka dodatna pitanja.

(pauza)

SUDIJA ORIE: Svedoče 38, sada će vas unakrsno ispitivati gospodin Guy-Smith. Gospodin Guy-Smith je branilac gospodina Balaja. Imate reč, gospodine Guy-Smith.

ADVOKAT GUY-SMITH: Hvala, časni Sude.



UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT GUY-SMITH

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Da li sećate da ste malo pre bili upitani o vremenskim prilikama kada ste bili goli, i da ste nam o tome govorili?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Rekli ste nam da je vreme bilo veoma loše i da je padala jaka kiša.

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH: Oprostite, mislim da se prekinula veza, časni Sude.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Takođe ste nam rekli i da je kiša padala tri dana, zar ne?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Ako sam ispravno razumeo ono što ste rekli u sudnici, naveli ste da ste bili bolesni i da vam je zbog toga teško da se priselite nekih stvari. Međutim, kada je reč o kiši, vi nemate nikakvih sumnji u to da je padala kiša, zar ne?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da, do onog dana kad su nas odveli u kuću Aslana Rize Djocija. Preko noći, uvek je bila kiša, i onog dana jeste.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Moje konkretno pitanje je da li je, kako ste nam rekli, neprekidno padala jaka kiša tokom tog perioda?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Padala jaka i malo manje od toga, ali nevremena su bila dosta jaka. Dosta loše.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Ako sam vas ispravno razumeo, kada je reč o kiši i vremenskim prilikama, vi ste apsolutno sigurni da je vreme bilo veoma loše i da je padala jaka kiša, zar ne?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da, preko noći najviše.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Obzirom na kombinaciju toga da ste bili goli i da je padala jaka kiša, počela je da vas hvata teška groznica, zar ne?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da, prehladivala sam se.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Gledajući meteorološku evidenciju za taj vremenski period - ako bih vam rekao da kiša u to vreme uopšte nije padala, da li bi vaš odgovor bio drugačiji?

TUŽILAC DI FAZIO: Časni Sude, mislim da svedoku treba precizirati taj vremenski period.



SUDIJA ORIE: Gospodine Guy-Smith, koji je relevantni vremenski period?

ADVOKAT GUY-SMITH: To je vremenski period tokom kog ona tvrdi da je bila gola dva dana.

SUDIJA ORIE: Da li biste mogli da nam precizirate datume na koje se odnose ti vaši meteorološki podaci?

ADVOKAT GUY-SMITH: To su 28., 29. i 30. maj.

SUDIJA ORIE: U redu. Postavite konkretno pitanje svedoku u vezi sa tim datumima. Zapravo, to mogu ja da uradim. Svedoče 38, gospodin Guy-Smith je pogledao evidenciju meteorološke službe za 28., 29. i 30. maj 1998. godine, i utvrdio je da u to vreme, na tom području, nije padala kiša - i zato vas pita da li biste vi i dalje tvrdili da je padala jaka kiša u vreme kada su se odigrali ti događaji, u slučaju da ste prethodno znali za te podatke.

SVEDOK SST7/38: Jeste, časni Sude, pala kiša u tim planinama. Pala, pala jaka, ponekad bude stala malo, lakša, po neki put još jača.

SUDIJA ORIE: U redu. Gospodine Guy-Smith.

ADVOKAT GUY-SMITH: Hvala vam na vašoj pomoći, časni Sude. Obzirom na odgovor koji smo upravo čuli, ja nemam više pitanja.

SUDIJA ORIE: Da li želite da podnesete na usvajanje taj meteorološki izveštaj?

ADVOKAT GUY-SMITH: Da, sklon sam tome. Mogu to da uradim sada ili kasnije, ili možda posle razgovora sa Tužilaštvom. Ako budemo postigli sporazum oko te činjenice, onda bi to moglo da se uradi i na taj način.

SUDIJA ORIE: Naravno. Postoje dve stvari u vezi sa tim. Prvo, tačan vremenski period, i drugo, sadržaj tog izveštaja.

TUŽILAC DI FAZIO: Časni Sude, ako dobijemo taj meteorološki izveštaj tek za dva, tri ili četiri dana - kako ću ja onda moći da postavljam dodatna pitanja na temelju tog izveštaja, ukoliko ga ne budem video? Ja ne znam šta taj izveštaj sadrži. Nikada ga nisam video.

SUDIJA ORIE: Da li imate primerak tog izveštaja, gospodine Guy-Smith? Pretpostavljam da je u njemu navedeno o kom se području radi.

ADVOKAT GUY-SMITH: Da, imam.



(Obrana se savetuje)

SUDIJA ORIE: Pošto nema prigovora, vi možete da ga podnesete na usvajanje, ili možete da ga date gospodinu Di Faziu i utvrdite da li je moguć nekakav sporazum između strana na temelju tog dokumenta. Pretresno veće je sklono da prihvati takav sporazum, ukoliko do njega dođe.

ADVOKAT GUY-SMITH: Meni odgovaraju obe opcije.

SUDIJA ORIE: Dobro, uradite onda to na taj način. Ako bude potrebno da se o tome dalje raspravlja, Pretresno veće će vas saslušati. Svedoče 38, sve ovo su proceduralna pitanja i nadam se da vas ne zamaraju. Gospodine Harvey, da li je vaš stav i dalje isti?

ADVOKAT HARVEY: I dalje je isti, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Da vidimo da li sudije imaju pitanja. Da. Sudija Hoepfel ima jedno ili više pitanja za vas.

SUDIJA HOEPFEL: Svedoče, ja bih želeo da porazgovaramo o tom vozilu koje je nazvano *džipom*. Međutim, *džip* je marka, a ponekad je njemu govoreno i kao o *suzukiju*. Rekli ste i da je to bilo vozilo sa pogonom na sva četiri točka, ili je bar tako zapisano u nekim izjavama. Želeo bih da mi malo detaljnije opišete to vozilo, i da mi potvrdite, ako možete, da li je to isto vozilo koje ste videli u dva različita navrata, na dva različita mesta. Recite nam malo više o tome, i navedite nam neke pojedinosti. Šta ste videli?

SVEDOK SST7/38: Da, časni Sude, to je isto vozilo koje sam viđala i ranije, pre rata. Isto čoveka sa tim vozilom. *Džip* piše na vrata ili, ne znam, tu negde u njega, *suzuki*. *Džip suzuki*. Crni je bio, i isto u to vreme, koje taj događaj se radilo, istog *džipa* sam viđala i tada.

SUDIJA HOEPFEL: Zašto kažete da je to jedno te isto vozilo?

SVEDOK SST7/38: Zato što sam ga viđala i ranije.

SUDIJA HOEPFEL: Hvala.

SUDIJA ORIE: I ja imam nekoliko pitanja za vas. Rekli ste nam šta se desilo kada ste bili kod mlina, i rekli ste nam da je vaš otac morao da skine odeću, ali da mu je posle toga dozvoljeno da ponovo obuče. I vi ste bili skinuti goli, i određeno vreme vam nije bilo dopušteno da se obučete.

SVEDOK SST7/38: Jeste.

SUDIJA ORIE: Kada je reč o drugim osobama koje su bile u toj grupi u kojoj ste bili i vi, zapravo o vašim članovima porodice, među kojima je bilo i drugih žena – interesuje



me da li je i neko od njih takođe morao da skinе odeću, ili ste samo vi i vaš otac morali da se skinete?

SVEDOK SST7/38: Bilo je žena, u stvari, snaha i ja, ove, i maćeha sa mnom. One isto žene su bile, a mada je bila i devojka, ali niko nije osim mene. Samo meni su rekli da se skidam, i mog oca. Pretresali jednu po jednu stvar, pretresali su nas, i mene i oca, pa skidali, i on se obukao, ali ja nisam.

SUDIJA ORIE: Znači nijedna od drugih žena nije morala da se skinе gola? Da li sam vas ispravno razumeo?

SVEDOK SST7/38: Jeste, časni Sude.

SUDIJA ORIE: U redu. Sada imam jedno pitanje koje se odnosi na nešto drugo. U više navrata ste govorili o OVK i njenim pripadnicima. Na osnovu čega ste bili u stanju da zaključite da je neko pripadnik OVK?

SVEDOK SST7/38: Pa, na osnovu onoga što sam, mnogo njih bili naoružani, mada više u onom trenutku bili su na civilu, neko na uniforme, pa moje mišljenje je bilo nisu mogli biti nijednoj drugoj vojsci osim pripadnici OVK.

SUDIJA ORIE: Ići ćemo korak po korak. Vi kažete: „Ako je neko naoružan.” Pretpostavićemo da ta osoba nema nikakvu uniformu, već da ima samo nekakvo oružje. Da li biste za takvu osobu smatrali da je pripadnik OVK, samo na osnovu toga što nosi oružje?

SVEDOK SST7/38: Da.

SUDIJA ORIE: Razumem. Kada je reč o uniformama, da li su u njima bili samo naoružani muškarci, ili je bilo i naoružanih žena?

SVEDOK SST7/38: Žena nisam viđala, a muškarce jesam.

SUDIJA ORIE: Koliko je tih naoružanih muškaraca nosilo uniforme, u poređenju sa onim drugima, koji su bili u civilu?

SVEDOK SST7/38: Ne mogu da se setim jer ne znam tačan broj. Vrlo malo u to vreme sam viđala u uniformi. Bilo, vrlo malo sam viđala u to vreme u uniformi, vrlo mali broj je bio. Ne mogu tačan broj da vam kažem, ne znam.

SUDIJA ORIE: Da li isto važi i za naoružane muškarce, da li većina naoružanih muškaraca nije bila u uniformi?

SVEDOK SST7/38: Ne. Ne.



SUDIJA ORIE: Kada kažete „ne”, da li pod tim podrazumevate da većina naoružanih muškaraca nije bila u uniformi, ili nam kažete da većina njih jeste bila u uniformi?

SVEDOK SST7/38: Ne, većina njih nije bila u uniformi.

SUDIJA ORIE: Čak i većina onih koji su bili naoružani?

SVEDOK SST7/38: Da.

SUDIJA ORIE: Sada, ako nisu imali uniforme, osim toga što su nosili oružje - da li je postojalo još nešto na osnovu čega ste mogli da zaključite da su oni pripadnici OVK?

SVEDOK SST7/38: Tad nisam znala ni pravila, nisam znala ni pravila, možda i osnovu druge varijante, ali ne znam ta pravila.

SUDIJA ORIE: Ja ne govorim sada o pravilima, već o tome da li je postojala još neka karakteristika, pored toga što su nosili oružje - još nešto na osnovu čega ste mogli da zaključite da je neko pripadnik OVK.

SVEDOK SST7/38: Ne, nisam mogla zaključiti to, ne znam.

SUDIJA ORIE: Da se izrazim jednostavnim rečima - to znači da, ukoliko bi oni odložili oružje, a budući da nisi imali uniforme, vi u tom slučaju ne biste mogli da kažete da su oni pripadnici OVK. Da li sam vas ispravno razumeo?

SVEDOK SST7/38: Da.

SUDIJA ORIE: Kada je reč o onima koji jesu bili u uniformi, da li su to bile uniforme OVK? Da li su se one na neki način razlikovale od drugih uniformi koje su vama poznate?

SVEDOK SST7/38: Bile su skoro slične kao vojsci, jugoslovenske vojske, samo što su imali oznake OVK. Slične ima, šarene, i tako.

SUDIJA ORIE: Kada govorite o oznakama, da li mislite na oznaku koju ste identifikovali tokom vašeg svedočenja? Da li je bilo više takvih oznaka, ili je to bila jedina takva oznaka?

SVEDOK SST7/38: Možda na neki oblik drugi, ali OVK ja mislim da je bio na svakom.

SUDIJA ORIE: Da li je i neko ko nije bio u uniformi nosio takvu oznaku na sebi?

SVEDOK SST7/38: Dok sam bila gore ja nisam viđala te znakove, mislim u civilno, u civilnim stanovništvima.



SUDIJA ORIE: Vi govorite o civilima, ali mene interesuju naoružani muškarci koji nisu nosili uniforme. Da li ste ikada na njima videli neku od takvih oznaka? Da li su oni na svojoj odeći nosili takve oznake?

SVEDOK SST7/38: Ne, ne na to nisam vidala nikakve oznake.

SUDIJA ORIE: Hvala vam na vašim odgovorima. Gospodine Di Fazio, da li imate dodatnih pitanja?

TUŽILAC DI FAZIO: Samo par pitanja, biću veoma kratak.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC DI FAZIO

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Nadovezaću se na pitanja poštovanog sudije u vezi sa naoružanim ljudi koji su bili u uniformi. Kada ste videli kolonu, da li je bilo ko od ljudi u koloni nosio oružje?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Jeste. Muškarci u civilnom, u civilnom odelu.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Hvala. Želeo bih da se sada vratimo na jedan odgovor koji ste dali gospodinu Emmersonu. Vi ste rekli da je vaša snaha - nemojte pominjati njeno ime – rekli ste da je ona otišla u Švajcarsku. Pre koliko godina je otišla u Švajcarsku?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Ja mislim da ima pet godina. Pet godina i tri meseca, tako nešto.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Ona je tamo živela pet godina i tri meseca i, ako sam vas ispravno razumeo, ona tamo živi i danas, zar ne?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: I tokom tih pet godina i tri meseca, koliko dugo živi u Švajcarskoj, da li ste je ikada posetili?

SVEDOKINJA SST7/38 - ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Hvala vam puno.

TUŽILAC DI FAZIO: To su bila sva moja dodatna pitanja.

SUDIJA ORIE: Želeo bih da se ovo razjasni. Vi ste ranije izjavili da ste se viđali sa snahom jednom mesečno.

SVEDOKINJA SST7/38: Časni Sude, to je bilo na Kosovu. Ja, koliko sam shvatila pitanja, pre, ovaj, pre, pre, pre, onaj, što je izbegla iz sela u kojem je ona živela.

SUDIJA ORIE: Proveriću to, ali čini mi se da ste bili upitani gde sada živite i da li ona živi u istoj zemlji kao i vi, i rekli ste da živite daleko od nje. Zatim vam je postavljeno



pitanje koliko često ste se viđale, i ja sam stekao utisak da ste je u Švajcarskoj viđali jednom mesečno. Sada kažete da ste se viđali jednom mesečno pre nego što ste otišli sa Kosova.

SVEDOKINJA SST7/38: Stvarno, časni Sude, ja se izvinjavam, nisam razumela pitanje. Znači, ona je izašla, otišla za Švajcarsku negde 2001. godine, za Švajcarsku, u eno, dan danas nisam mogla ni da se vidim, ni da se čujem, do prekjuče, ili kad je stigla u Hag. E, onda sam tu, tu sam je viđala u salu. E, više nisam, jedno pet godina, ne znam koliko ima, ne znam. Možda sam ja razumela pogrešno pitanje. Možete to proveriti, da je ona davno izašla. Ja se svima -

SUDIJA ORIE: Upravo zbog toga i pokušavamo da utvrdimo koji je vaš iskaz. Nema problema. Gospodine Emmerson, da li imate neka dodatna pitanja? Gospodine Guy-Smith? Gospodine Harvey? U tom slučaju, Svedokinjo 38, ovim je završeno vaše svedočenje. Postavili smo vam brojna pitanja. Vi ste odgovarali na pitanja strana i Pretresnog veća, i mi vam se zahvaljujemo što ste došli u Hag da svedočite pred ovim Sudom. Sada će vas poslužitelj izvesti iz sudnice.

SVEDOKINJA SST7/38: Hvala i vama što ste me poslušali.

(svedok napušta sudnicu)

SUDIJA ORIE: Prvo bih želeo... Da, gospodine Emmerson?

ADVOKAT EMMERSON: Pre nego što nastavimo sa sledećim svedokom, želim da skrenem pažnju na to da sam vam ostavio jednu poruku, kako bih ukazao na to da postoji više stvari koje bi morale da se reše za sledeću nedelju. Ja stvarno ne bih želeo da se nađem u situaciji da u 18:50 h. utvrdimo da nemamo dovoljno vremena da se osvrnemo na ta pitanja. Mislim da je ovo pogodan trenutak, a pored toga mislim i da je potrebno da se vratimo na pitanje koje sam ostavio otvorenim tokom svog unakrsnog ispitivanja, u vezi se beleškama gospodina Di Fazia sa pripremnog sastanka i pitanjem koje sam postavio svedoku. Da li mi dopuštate da sada pokrenem to pitanje?

SUDIJA ORIE: Da, ovo je prikladan trenutak. Imamo nekoliko proceduralnih pitanja na koja možemo da se osvrnemo pre nego što Tužilaštvo pozove svog sledećeg svedoka. Gospodine Emmerson, ukoliko se slažete, ja bih najpre pokrenuo jedno drugo pitanje, koje je takođe još uvek nerešeno. Naime, na koji način će Pretresno veće dobiti odgovor u vezi sa poslednjim zahtevom Tužilaštva za zaštitnim merama?

ADVOKAT EMMERSON: To će biti napismeno i gospodin Guy-Smith će izneti, u osnovnim crtama, naš stav, iza kog stojimo svi mi, budući da će on prevashodno ispitivati tog svedoka.

SUDIJA ORIE: Kada ćemo to dobiti?



ADVOKAT GUY-SMITH: Oprostite, časni Sude, samo sam -

SUDIJA ORIE: Gospodine Guy-Smith, gospodin Emmerson vam je poverio zadatak da date pisani odgovor na zahtev Tužilaštva za zaštitnim merama, pa nas interesuje kada nameravate da ga podnesete.

ADVOKAT GUY-SMITH: Do ponedeljka.

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, mislim da to neće predstavljati nikakvu poteškoću za vas u vezi sa, ne znam sada, recimo dolaskom svedoka. Treba tačno da vidimo o kojim svedocima se radi, kada oni treba da svedoče, i da li možemo da očekujemo da doputuju u Hag pre ponedeljka.

TUŽILAC RE: Da li biste mogli da mi kažete koji su brojevi tih svedoka? To bi meni svakako bilo od pomoći.

SUDIJA ORIE: Da li su to svedoci 9 i 15, ili možda grešim?

ADVOKAT EMMERSON: Mislim da su to svedoci 4 i 19.

(Tužilaštvo se savetuje)

TUŽILAC RE: Nema nikakvih problema.

SUDIJA ORIE: U tom slučaju, gospodine Guy-Smith, očekujem vaš odgovor do ponedeljka.

ADVOKAT GUY-SMITH: Takođe, mislim da ste tražili nešto u transkriptu. Nisam siguran da li je to bilo u vezi sa tim da li su svedokinja i snaha živele u istoj zemlji i viđale se.

SUDIJA ORIE: Pošto je svedok napustio sudnicu, mislim da pitanje više nema nikakve svrhe.

ADVOKAT GUY-SMITH: Upravo smo našli to mesto za vas.

SUDIJA ORIE: Samo sam tražio ime zemlje.

ADVOKAT GUY-SMITH: Ne znam čime ćemo se sada baviti, ali tokom prethodnog zasedanja su se pojavila dva pitanja. Jedno se tiče beleški sa pripremnog sastanka, a drugo je u vezi sa audio snimcima. Mislim da ste postavili izričito pitanje u vezi sa audio snimcima.

SUDIJA ORIE: Da, pitao sam da li takvi snimci postoje, ili ne. Pretpostavljam, gospodine Emmerson, da želite da se pozabavite tim istim pitanjem, ili bar jednim od ta dva pitanja.



ADVOKAT EMMERSON: Da, mislim da bi bilo korisno kada bih skrenuo pažnju časnog Suda na transkript, na stranu 14, red 24.

SUDIJA ORIE: Današnjeg transkripta?

ADVOKAT EMMERSON: Da, današnjeg, od ovog popodneva. Tu se postavljaju pitanja u vezi sa beleškama sa pripremnog sastanka, a posebno u vezi sa rečenicom u kojoj se kaže da do tog trenutka nije bilo maltretiranja. Ja sam zamolio svedoka 38 da mi to razjasni tako što sam je direktno pitao da li je u utorak rekla gospodinu Di Faziu da je bila skinuta i napadnuta pre nego što je došao taj *džip*. Ona je odgovorila da misli da jeste. Naravno, neophodno je da gospodin Di Fazio odgovori na to i kaže da li je to isto ono što je njemu rečeno ili ne. Ja sam zabrinut zbog mogućih implikacija u vezi sa tim. Naš kategorički stav je da bi on morao da odgovori da li je to njemu rečeno ili ne.

SUDIJA ORIE: Ovde imamo dva pitanja. Prvo je da li gospodin Di Fazio treba da se izjasni o tome da li je razumno očekivati takav odgovor od njega, i ukoliko bi na to odgovorio potvrdno, onda bi, naravno, sledeće pitanje bilo da li mu je svedok to rekao tokom pripremnog sastanka. Gospodine Di Fazio, podeliću ovo pitanje na dva dela. Prvi deo je proceduralne prirode. Gospodine Re, nema možete i vi odgovorite na to pitanje ukoliko želite.

TUŽILAC RE: Možda je bolje da ja odgovorim. Gospodin Di Fazio neće svedočiti u ovoj sudnici o tome šta mu je rečeno. Tokom pripremnog sastanka je bio prisutan prevodilac, i on je gospodinu Di Faziu prenosio šta je svedok govorio. Ukoliko je neophodno da se utvrdi šta je svedok rekao i šta je prevedeno gospodinu Di Faziu, onda bi se trebalo obratiti prevodiocu. Prevodilac je prava osoba koja bi o tome mogla da se izjasni.

SUDIJA ORIE: Da, to ima svojih prednosti, jer prevodilac može da kaže ne samo šta je svedok rekao njemu, već i šta je on preveo gospodinu Di Faziu.

ADVOKAT EMMERSON: Jako mi je žao, ali ukoliko ovo pitanje želimo da istražimo na odgovarajući način, treba da budemo svesni da postoji mogućnost da će se prevodilac drugačije sećati te situacije od gospodina Di Fazia. Ja se bojim da to nije baš najjasnije rešenje za ovo pitanje i situaciju u kojoj se gospodin Di Fazio nalazi.

SUDIJA ORIE: Vi kažete „mogućnost”, a to predstavlja značajnu razliku. Mi još uvek ne znamo da li je to slučaj. Pretresno veće će to pitanje razmotriti i razmisliti o njemu. Možda će nam za to biti potrebno nešto vremena. Mi ćemo razmisliti o tome, a ukoliko želite da iznesete još neke argumente u vezi sa tim, onda vas molim da to bude kratko, u desetak rečenica. Ako samo želite da kažete da to treba da ispitamo, onda -



ADVOKAT EMMERSON: Sve što želim da kažem je da mi nećemo znati da li se prevodilac i gospodin Di Fazio te situacije sećaju na različit način ukoliko Tužilaštvo zauzme stav da gospodin Di Fazio uopšte ne treba da odgovori.

SUDIJA ORIE: Dobro, mi ćemo razmisliti o ovom pitanju. U ovom trenutku, mislim da to nije hitno, jer je svedok je već napustio sudnicu. Ja na umu već imam nekoliko stvari, i želeo bih da proverim da li o istim stvarima razmišljaju i moje kolege.

ADVOKAT GUY-SMITH: Želeo bih da dodam nešto što nas sistematski zabrinjava. Ja sam napisao jedno pismo Tužilaštvu 19. januara, i ono se odnosi upravo na pitanje pripremnih sastanaka. Vrlo rado ću to pismo obezbediti Pretresnom veću nešto kasnije danas, ali bih želeo da vam sada pročitam dva pasusa iz tog pisma, kako biste mogli da vidite da su se problemi koje sam predvideo zaista pojavili. Citiram: „Najzad, predlažem da se obezbedi puni, potpuni i tačan zapis pripremnih sastanaka.”

SUDIJA ORIE: Mogu li da vas prekinem? Da li je to pismo sa kraja januara, koje je upravo podneto?

ADVOKAT GUY-SMITH: To je pismo od 19. januara, u kom mi predlažemo da se obezbedi pun zapis, bilo u audio, bilo u video formi, ili u najgorem slučaju stenografski zapis.

SUDIJA ORIE: Mislim da nismo dobili potpun odgovor Tužilaštva na to. Gospodine Re, Pretresno veće će razmisliti o tome da li treba da vas pozove da date odgovor na ovo pitanje, obzirom na današnje iskustvo. Pre nego što Pretresno veće donese odluku, želeo bih da znam da li postoji dovoljna većina članova Pretresnog veća koji to podržavaju.

TUŽILAC RE - PITANJE: Mi jesmo odgovorili na to pismo. Ukoliko ima bilo kakve sumnje oko toga - mi jesmo odgovorili. Mislim da Pretresnom veću nije predat primerak odgovora, jer ne vidim razlog zašto bi se to predalo Pretresnom veću. Postoje brojna pisma koje se razmenjuju samo između Tužilaštva i Odbrane, i koja se ne prosleđuju Pretresnom veću.

SUDIJA ORIE: Da, ali na ovo pitanje je posebno skrenuta pažnja Pretresnog veća. Ukoliko je bilo odgovora, bilo bi dobro da Pretresno veće sa njima bude upoznato. Mi ćemo prvo pročitati odgovor, i zatim videti da li je neophodno da preduzmemo neke dodatne mere.

ADVOKAT GUY-SMITH: Ja bih želeo da pokrenem još jedno pitanje u vezi sa audio snimcima. Mislim da imate još jedno moje pismo, dakle, postoje dva pisma koja sam poslao u vezi sa tim. Jedno je napisano 10., a drugo 18. januara. Mi smo dobili odgovor Tužilaštva u vezi sa tim, i u njemu se navode svi audio i video snimci koji postoje. Biće mi veliko zadovoljstvo da primerak ovog pisma predam Pretresnom veću, ukoliko se ovo pitanje ponovo pojavi, za šta sam siguran da će se dogoditi. Na primer, video snimci o



kojima smo razgovarali danas nisu bili pomenuti u tom pismu, i Pretresno veće će na taj način bar biti upoznato sa informacijama koje imamo.

SUDIJA ORIE: Pretresno veće možda i neće biti zainteresovano da se bavi dugačkim spiskom svega što je snimljeno. U redu. Ukoliko se pojavi pitanje u vezi sa nekim snimkom, Pretresno veće bi želelo da smesta bude obavešteno o tome da li takav snimak postoji, jer ukoliko to nije slučaj, onda nećemo ni pokušavati da rešimo stvar na taj način. Ukoliko bi snimak postojao, onda bismo eventualno mogli da razmotrimo tu mogućnost. Da li imate još nešto?

(Pretresno veće se savetuje)

(Pretresno veće i Sekretarijat se savetuju)

SUDIJA ORIE: Jedino preostalo pitanje je da li ima nekih novosti u vezi sa redosledom svedoka koji će biti pozvani sledeće nedelje. Mi smo ranije obavešteni da u vezi sa tim ima nekih problema. Šta možemo da očekujemo, i šta još uvek smeta Odbrani kada je reč o svedocima, u vezi sa obelodanjivanjem materijala?

ADVOKAT EMMERSON: Postoji jedan svedok, koga sam posebno pominjao više puta u poslednjih nekoliko dana. Mislim da nema prepreka da se njegovo ime pomene na javnoj sednici.

SUDIJA ORIE: Bolje je da uvek budemo oprezni u najvećoj mogućoj meri. Samo ukoliko Tužilaštvo kaže da ni pod kakvim okolnostima zaštitne mere neće biti potrebne - možete da koristite ime svedoka. U suprotnom ću vas zamoliti da ga oslovljavate brojem sa spiska koji je podnet. Imam taj spisak kod sebe. Hronološkom redosledom, ako je moguće.

ADVOKAT EMMERSON: Mislim da bi to trebalo da bude svedok 8, svedok 82, prema podnetom spisku, ukoliko časni Sud i ja gledamo istu verziju.

SUDIJA ORIE: Da, imam svedoka 8 na svom spisku. 82, u redu.

ADVOKAT EMMERSON: Ovaj svedok je nekada radio u srpskoj Službi državne bezbednosti. On je dao dve izjave u ovom predmetu. Jednu izjavu je dao u maju 2003. godine, a drugu u aprilu 2006. godine. Pored toga, Odbrana je ove nedelje dobila neke beleške sa pripremnog sastanka, koje nose datum - četvrtak, 1. mart. Reč je pripremnom sastanku koji je obavljen preko video veze. Želim samo ukratko da opišem kontekst. On namerava da iznese podatke uopštenog tipa, i neke zaključke u vezi sa operacijama OVK u području Dukadin/Dukagjin toku jednog dosta dugog vremenskog perioda. Ni u jednoj od izjava tog svedoka nisu navedeni izvori tih informacija. Ne postoje nikakve reference određenih izvora na koje se on oslanja. Jednostavno su iznete uopštene naznake da je Služba državne bezbednosti imala pristup raznim presretnutim materijalima i raznim obaveštajnim izveštajima – dakle, ta vrsta uopštenih informacija. Postoji veoma malo



objašnjenja u vezi sa svim onim za šta je časni Sud naveo da je neophodno razjasniti tokom unakrsnog ispitivanja, u slučaju da je reč o podacima iz druge ruke, što ovde jeste slučaj. Prema tome, za početak, stav Odbrane je da mi na osnovu izjave svedoka ne možemo da utvrdimo šta je izvor kojim se svedok služi. To je prvo pitanje. Pored toga, setićete se da sam prošlog četvrtka na pred-pretresnoj konferenciji istakao da mi je gospodin Re rekao da je upravo iz Beograda primio jednu fasciklu punu materijala. Mi smo shvatili da bi to mogli da bude od izuzetne važnosti za jednog od prvih svedoka, i gospodin Re je identifikovao svedoka broj 8 kao svedoka za čije ispitivanje je taj materijal potencijalno relevantan. U svojoj prvoj izjavi - izvinjavam se, u drugoj izjavi ovog svedoka, od njega se traži da navede izvorni materijal, i on je rekao da bi srpska Služba državne bezbednosti to mogla da obezbedi. Takođe, svedok u svojoj prvoj izjavi pominje 64 dosijea dokumenata, koji su predati Tužilaštvu, i koje bi taj svedok mogao da komentariše tokom svog svedočenja, ukoliko to od njega bude zatraženo. Nije sasvim jasno da li ta 64 dosijea ili dokumenti koji su stigli iz Beograda sadrže izvorni materijal kojim se svedok služio. Pre dva dana, rečeno nam je da su beleške sa pripremnog sastanka koje imamo nepotpune u smislu toga da predstoji još jedan pripremini sastanak. Ne znam da li je stav u tom pogledu promenjen, ali se te beleške sa pripremnog razgovora završavaju jednim odeljkom u kom se navodi da je svedok pročitao niz izveštaja VJ koji su mu dati, i da mu je postavljeno uopšteno pitanje o tome da li može da ih komentariše. To je manji problem od prethodnog, ali sam hteo da ih pomenem zajedno. On je rekao da je upoznat sa sadržajem tih izveštaja, i da može da ih komentariše. Zatim sledi spisak od 8 izveštaja sa ERN brojevima. Nema nikakvih komentara, tako da nam nije jasno kakve komentare on namerava da da. Ja sam pitao gospodina Rea o tome pre nekog vremena, i on je pristao da naznači kakve odgovore namerava da zatraži od svedoka, kako bismo mogli da počnemo da se bavimo izvornim materijalom, i pripreмимо za unakrsno ispitivanje u skladu sa smernicama za koje je časni Sud naznačio da bi trebalo da ih se pridržavamo. Drugo, zamolio sam ga da naznači koje dokazne materijale namerava da predoči sa ovim svedokom, bilo da su oni sadržani u te dve fascikle ili ne. Moja namera je da predložim da se time bavimo postepeno. Predlažem da Tužilaštvo naznači dokazne predmete za koje možda želi da ih taj svedok predoči, i da Odbrana zatim utvrdi da li je potrebno da se obelodani još neki materijal. Zbog toga se jedan od problema sastoji iz toga da, ukoliko bilo koja od te dve fascikle sadrži izvorne dokumente kojima bi Odbrana mogla da se služi u osporavanju činjeničnog iskaza tog svedoka, mi u tom slučaju moramo da budemo u stanju da pogledamo taj materijal i ispitamo ga, kako bismo se pripremili za unakrsno ispitivanje. Međutim, kako stvari stoje sada, nije nam naznačeno puno dokumenata u vezi sa ovim svedokom. Nama uopšte nije obelodanjen izvorni materijal. Zapravo, nije nam obelodanjen ništa osim beleški sa pripremnog sastanka, u kojima se pojavljuje spisak do tih osam izveštaja VJ, koji se očigledno ne tiču tog svedoka, jer je on radio za DB, a ne za VJ. Rečeno nam je da je svedok rekao da može da komentariše te izveštaje, ali ne i kakvi će njegovi komentari biti. Ja sam sugerisao gospodinu Reu da on nije spreman da pozove ovog svedoka. Ne bih želeo, a to od početka naglašavam, da se nađem u situaciji da stalno podnosim zahteve za odlaganjem, jer nas je Tužilaštvo dovelo u položaj da ne možemo da ispitamo tog svedoka na odgovarajući način. To je situacija u kojoj se nalazimo sada. Što se tiče ostalih svedoka, spremni smo da saslušamo sve svedoke za



koje je Tužilaštvo do sada navelo da će moći da ih pozove sledeće nedelje, osim ovog svedoka.

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, pitanje je u tome da Odbrana nije sigurna kakve odgovore želite da dobijete od ovog svedoka. Nije im jasno kakve dopunske materijale mogu da očekuju. Naveli ste da postoji osam izveštaja koje će svedok komentarisati, ali Odbrana ne zna kakvi će biti komentari svedoka. Molim vas da nam pomognete u vezi sa tim, odnosno da pomognete Odbrani.

TUŽILAC RE: U ovom trenutku, dok ja govorim u sudnici, mi vodimo razgovore sa svedokom putem video veze, kako bismo završili pripremni sastanak sa njim. Očekujem da ćemo završiti u narednih nekoliko sati, i onda će Odbrana dobiti odgovarajuće informacije, kasnije večeras ili sutra ujutru.

SUDIJA ORIE: Da li će ove beleške sa pripremnog sastanka dati odgovor na sva pitanja, ili bar neka od pitanja koja je postavio gospodin Emmerson? Pitanja su kakve odgovore želite da dobijete od ovog svedoka, na koje materijale će svedok dati svoj komentar, i šta će biti njegovi komentari.

TUŽILAC RE: Ja ću svakako biti u stanju da odgovorim na ta pitanja kada se pripremni sastanak završi, jer mi upravo pokazujemo svedoku dokumente preko video veze. Postoji 6 dokumenata koji se pominju u beleškama sa pripremnog sastanka od prošle nedelje. To su dokumenti VJ. Svi su na spisku dokaznih predmeta. Naša namera za sada je da svedoku pokažemo samo one dokumente koji su na spisku dokaznih predmeta i da zatražimo samo komentar tih dokumenata.

SUDIJA ORIE: Koliko će to, otprilike, biti dokumenata? Koliko sam ja shvatio, to je svedok koji se neće koristiti velikim brojem dokumenata. Znači, da li je to šest dokumenata, osam, 60 ili 22? Da li možete da nam date neku predstavu o tome koliko će tu na kraju biti dokumentacije?

TUŽILAC RE: Pa, ako bih vam naveo bilo kakav konkretan broj, bio bih primoran da nagađam. Ja bih rekao da ih je otprilike 30, ali to je samo nagađanje. Gospodin Emmerson je pomenuo 64 fascikle. Svedok jeste pomenuo 64 fascikle materijala koje bi Tužilaštvu srpska Služba državne bezbednosti mogla da obezbedi, međutim –

SUDIJA ORIE: Vi smatrate da to nije od značaja za ovog svedoka?

TUŽILAC RE: Upravo tako. Naravno, mi nećemo postavljati pitanja u vezi sa sve 64 fascikle materijala. Mi ih čak nećemo sve ni pregledati u sudnici. Razumem zabrinutost gospodina Emmersona i njegovu želju da pregleda sve 64 fascikle koje su pomenute, međutim, obaveza Tužilaštva da obelodani relevantne dokumente nije neograničena, i mi smo je do sada potpuno ispoštovali.



SUDIJA ORIE: Ukoliko ne koristite neku dokumentaciju, naravno, ne morate da je obelodanite. Pravila o obelodanjivanju se odnose na dokumente koji će biti podneti i predočeni kao dokazni predmeti, za razliku od ostalih dokumenata.

ADVOKAT EMMERSON: Časni Sude, to je od neke pomoći, obzirom da je gospodin Re naznačio je da će svedok komentarisati 30 dokumenata, i ja očekujem da će to biti dokumenti tehničke prirode.

TUŽILAC RE: Nisam rekao 30, već da nagađam kada kažem 30.

SUDIJA ORIE: Gospodo, samo jedan trenutak. Pomenuto je 30 dokumenata, i gospodin Re je naglasio da je u pitanju približan broj. Hajde da pokušamo da se razumemo.

ADVOKAT EMMERSON: Ali, nije u pitanju šest ili osam dokumenata, i biće dokumenata tehničke vrste, zbog same prirode svedočenja. Ja ne očekujem odgovor u ovom trenutku, ali ukazujem u ranoj fazi na potencijalne probleme. Prvi problem se tiče toga da će, ukoliko postoji 30 dokumenata tehničke prirode, u smislu toga da oni sadrže vojni i obaveštajni materijal, biti neophodno da se taj materijal prouči i uporedi sa drugim materijalima, pre nego što mi budemo u stanju da na valjan način sprovedemo unakrsno ispitivanje. Dakle, moje prvo pitanje je koliko ima dokumenata. Pored toga, kao što znate, događalo se da se na spisku dokaznih predmeta Tužilaštva nađu dokumenti za koje još uvek nije bio pripremljen prevod. Opet, to nećemo moći da utvrdimo dok ne saznamo koji su to dokumenti. Najvažnije pitanje je to da ja od gospodina Rea nisam čuo da li će se iskaz svedoka ograničiti na te dokumente, jer svedok u svojoj izjavi govori o položaju u kom su se nalazili. Da bi Odbrana bila u stanju da prouči sve izvore na kojima je njegova izjava zasnovana i njihovu pouzdanost, moramo da znamo koje izvore svedok namerava da predoči, i moramo da dobijemo taj materijal.

SUDIJA ORIE: Predlažem da postupimo na sledeći način. Vi ste izrazili svoju zabrinutost. Nažalost, to ne možemo da rešimo odmah. Za par sati ćete dobiti nove beleške, i one će vam makar dati odgovor na neka od vaših pitanja, ako ne na sva. Takođe sam primetio, razmišljajući o redosledu, iako nemam sada u glavi tačan redosled, da će bar nekoliko svedoka biti pozvano pre tog svedoka. Ili je on prvi svedok koji će biti pozvan sledeće nedelje?

TUŽILAC RE: Ne, on je zapravo prvi svedok u ponedeljak. Poteškoća sa kojom smo suočeni je to da smo vam u vezi sa svedokom za koga smo očekivali da će biti drugi po redu - upravo podneli novi zahtev.

SUDIJA ORIE: Dobro, ali ako je sve to za ponedeljak, mi nismo u stanju da spekuliramo o tome šta ćete vi zateći u svojoj pošti večeras.

ADVOKAT EMMERSON: Ja ne bih hteo da dođem u ponedeljak i da tada moram da podnosim zahtev.



SUDIJA ORIE: U redu. Molim strane da pokušaju da ove probleme reše nakon što dobiju najnovije beleške sa pripremnog sastanka, sa svim dokaznim predmetima i komentarima, i da zatim vide u kojoj meri mogu da reše te probleme među sobom. Gospodine Re, ako dostavite taj materijal u petak, kasno uveče, u tom slučaju moram da vam naložim da budete na raspolaganju i tokom vikenda, osim ukoliko ne dođe do nekih izuzetnih okolnosti. Do ponedeljka imamo samo još vikend pred sobom. Ako dođe do nekih većih problema, onda ćemo uspostaviti sistem kojim ćete moći da se obratite Pretresnom veću, kako biste makar obavestili Pretresno veće u čemu je problem.

ADVOKAT EMMERSON: Želim ovo da razjasnim. Ja vas uopšte ne bih mučio ovim pitanjem da Tužilaštvo ne namerava da pozove ovog svedoka u ponedeljak. Da je to planirano kasnije tokom sledeće nedelje, ja vas time uopšte ne bih zamarao.

SUDIJA ORIE: Dakle, najpre, pozivam strane da pokušaju da reše to pitanje. Ali, za sada mi zapravo samo spekuliramo, jer ni vi, ni mi - ne znamo šta će se naći u tim beleškama sa pripremnog sastanka, i ne znamo koliko materijala ima, niti da li je on tehničke prirode. Sve to jednostavno ne znamo, tako da treba najpre da pokušamo da utvrdimo o čemu zapravo govorimo, a tek onda da pronađemo rešenje, ukoliko bude problema. Ako ih bude, i ukoliko ne uspete da ih rešite, Pretresno veće će pokušati da vam pomogne. Gospodine Guy-Smith?

ADVOKAT GUY-SMITH: Biću kratak. Prvo, nije reč samo o prirodi informacija koja se nalazi u dokumentima, već mi ne znamo ni koliko su ti dokumenti dugi.

SUDIJA ORIE: Da, naravno.

ADVOKAT GUY-SMITH: Druga stvar. Čuo sam da je bilo rečeno da se pripremni sastanak obavlja preko video veze. Ja bih želeo da zatražim da Pretresno veće izda nalog da taj razgovor, a on se upravo obavlja, bude snimljen. Tako bismo, u slučaju da bude nekih problema u budućnosti, nešto mogli da uradimo u tom pogledu. To bi, naravno, ostalo u rukama Tužilaštva, ali, bismo na taj način imali neke garancije da ćemo moći da rešimo problem kakav smo imali danas, ukoliko na njega naiđemo. To bi bilo jedno jednostavno rešenje za problem koji bi potencijalno mogao da se pojavi ponovo.

SUDIJA ORIE: Jasno mi je. Naravno, vi ne očekujete da Pretresno veće izda nalog u vezi sa nečim što je tehnički nemoguće, a ja u ovom trenutku ne znam da li je to izvodivo. Zato je moje prvo pitanje za vas, gospodine Re, da li je uopšte moguće snimiti razgovor preko video veze? Da li ima tehničkih mogućnosti da se to uradi brzo? Da li to znate?

TUŽILAC RE: Morao bih da se raspitam kako bih mogao da odgovorim.

SUDIJA ORIE: U redu. Molim vas to radite u budućnosti, a istovremeno želim i da nam kažete da li će te beleške sa pripremnog sastanka biti dostupne za par sati. Ako,



recimo, za preostala dva sata treba da kupujete novu opremu i slično, onda o tome svakako treba da razmišljamo unapred. To je opšte pitanje o tome u kojoj meri će Tužilaštvo morati da snima i dostavlja snimke, kakvi snimci treba da budu, i slično. Tim pitanjem ćemo morati brzo da se pozabavimo, ali...

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: Pretno veće neće sada izdati nalog u vezi sa preostalim delom pripremnog sastanka sa tim svedokom preko video veze, ali planiramo da se takvim pitanjem bavimo uopšteno. Ukoliko je to sve, želeo bih da Tužilaštvo pozove svog sledećeg svedoka, ali bih prvo zamolio da pređemo na privatnu sednicu. Gospodine Harvey, zaboravio sam na vas.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: Izvolite, gospodine Harvey.

ADVOKAT HARVEY: Časni Sude, samo sam hteo da vas zamolim da mi dopustite da napustim sudnicu do kraja zasedanja. Gospodin Troop, moj ko-branilac, će ostati u sudnici, i moj klijent se sa time slaže.

SUDIJA ORIE: U redu, hvala. Pre nego što se uvede sledeći svedok, imamo dva pitanja koja želim da rešimo. To su, najpre, dokazni predmeti koji su predočeni u vezi sa prethodnim svedokom. Obe strane su predočile dokumente koji su označeni za identifikaciju. Da li se bilo koji od timova Odbrane protivi usvajanju dokumenata koje je podnelo Tužilaštvo? Isto pitanje važi i za Tužilaštvo.

TUŽILAC DI FAZIO: Mislim da meteorološki izveštaj ne bi trebalo da bude uvršten u spis.

SUDIJA ORIE: On nije ni predložen na usvajanje. Naime, gospodin Guy-Smith će sa razgovarati sa vama, i on će tek onda podneti taj dokument, ukoliko to bude potrebno.

TUŽILAC DI FAZIO: U redu, ja ću razgovarati sa svojim cenjenim kolegom, i siguran sam da ćemo pronaći neko rešenje.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson?

ADVOKAT EMMERSON: Vi ste postavili pitanje u vezi sa dokaznim predmetima predočenim tokom svedočenja ovog svedoka.

SUDIJA ORIE: Da. Mi čekamo da nam Tužilaštvo predoči dokumente u hronološkom redosledu, i do tada nećemo doneti odluku o njihovom usvajanju.



ADVOKAT EMMERSON: Kada je reč o ovom svedoku, mi nemamo nikakvih prigovora.

SUDIJA ORIE: U redu. Pogledaću u sistemu elektronske sudnice koji su to brojevi. Počinju sa P... Ne znam da li je 7 ili 8. Reč je o dokumentima koji su označeni za identifikaciju i predočeni preko svedočenja ovog svedoka.

(Pretno veće i Sekretarijat se savetuju)

SUDIJA ORIE: Da, dokazni predmeti označeni za identifikaciju... Oprostite.

(Pretno veće i Sekretarijat se savetuju)

SUDIJA ORIE: To su dokazni predmeti označeni za identifikaciju P7, P8 i P9, i D2, D3 i D4. Oni se usvajaju u spis. Svi će biti pod pečatom.

(Pretno veće i Sekretarijat se savetuju)

SUDIJA ORIE: Ispravka, treba dodati i D1.

ADVOKAT EMMERSON: Postoje dva problema u vezi sa sistemom. Najpre, D2 je označen kao P2. To treba da se ispravi. Drugo, D3 je označen kao prevod, a mislim da je praksa da se engleski prevod usvaja u spis, odnosno izvorna verzija na engleskom jeziku, a da prevod bude propratni dokument.

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT EMMERSON: To su ta četiri dokazna predmeta.

SUDIJA ORIE: Hvala vam na tome. U svakom slučaju, usvajaju se u spis uz ispravku koju sam upravo naveo. Pitam se koji je najbolji način da postupimo, gospodine Re. Biće nam potrebna još jedna pauza. Možda bi bilo bolje da sada napravimo pauzu, pa da zatim pozovete sledećeg svedoka. Zar to nije najbolje rešenje? Znači, sada ćemo napraviti pauzu od 20 minuta, i nastavićemo sa radom u 17:55 h.

(pauza)

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson, vidim da ste ustali.

ADVOKAT EMMERSON: Samo želim na brzinu da vas obavestim da su strane razgovarale, i da će jedan od svedoka koji treba da svedoči u utorak, kako sada stoji na spisku, a to je svedok broj 5, doputovati u Hag u ponedeljak, u 11:30 h. On je činjenični svedok, i za njegovo svedočenje možemo brzo da se spremimo tokom popodneva. Kada



je reč o problemima o kojima sam govorio pre pauze, ukoliko zaista dođe do tih problema, onda bi ovaj svedok teoretski mogao da zameni svedoka o kom smo tada govorili. Gospodin Re je rekao da pre nego što taj svedok stigne, neće biti jasno da li će mu biti potrebno da se odmori pa da tek onda počne da svedoči. Naravno, postoji i mogućnost da sa pretresom počnemo kasnije.

SUDIJA ORIE: Dobro, to je mogućnost, ali bi ipak bilo dobro da iskoristimo vreme koje nam je na raspolaganju.

ADVOKAT EMMERSON: Upravo tako.

SUDIJA ORIE: Mi bismo želeli da nas obavestite o konačnom rešenju do kog ste došli.

TUŽILAC RE: Ja se u načelu ne protivim tome da se taj svedok pozove da svedoči pre prvog predviđenog svedoka, ali možda će nam biti teško da ga dovedemo da sedne da svedoči čim sleti.

SUDIJA ORIE: Dobro, to je jasno, ali u svakom slučaju je dobro da znamo da postoji takvo potencijalno rešenje, ukoliko bi se onaj drugi problem ostvario. Molim da za trenutak pređemo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

sekretar: Časni Sude, sada smo na javnoj sednici.

SUDIJA ORIE: Hvala. Gospodine Re, da li ste spremni da pozovete sledećeg svedoka?

TUŽILAC RE: Jesam, časni Sude, to je svedok 58.

SUDIJA ORIE: Oprostite, napravio sam grešku. Moramo ponovo da pređemo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

sekretar: Časni Sude, ponovo smo na javnoj sednici.

SUDIJA ORIE: Hvala. Moramo da pazimo da se na ekranu ne vidi kada svedok ulazi u sudnicu zbog mere izobličenja lika. Kasnije ćemo na javnoj sednici doneti odluku o dodeli zaštitnih mera, jer to mora da bude urađeno na javnoj sednici. Da li ste spremni da pozovete svog sledećeg svedoka?



TUŽILAC RE: Da.

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, koliko shvatam, sledeći svedok je pod pseudonijumom - svedok 58.

TUŽILAC RE: Moraćemo na početku iskaza na kratko da pređemo na privatnu sednicu.

SUDIJA ORIE: Ali ne odmah. Pretpostavljam da ćete najpre svedoku predočiti list sa pseudonijumom, i da ćemo zatim preći na privatnu sednicu, kako bismo utvrdili lične podatke o njenom životu.

TUŽILAC RE: Ja nemam list sa pseudonijumom. Nema nikakve potrebe da ga pokazujem, ali mogu kasnije da ga priprelim za Pretresno veće.

(Pretresno veće i Sekretarijat se savetuju)

SUDIJA ORIE: Napišite na jednom papiru ime i datum rođenja svedoka, jer ne možemo da prihvatimo da svedok svedoči u sudnici, a da nije potvrdio svoj identitet.

TUŽILAC RE: Zašto ne bih mogao da privatnoj sednici da je pitam kako se zove, i da sve to za zapisnik uradimo na privatnoj sednici?

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: Da, to je drugi način na koji možemo da postupimo.

(svedok je pristupio Sudu)

svedok SST7/58

SUDIJA ORIE: Dobar dan. Svedoče 58, obraćam se vama. Svedoče 58, nećemo vas oslovljavati vašim imenom, jer smo iz više razloga odlučili da je bolje da vam se obraćamo kao svedoku 58.

SVEDOK SST7/58: Hvala.

SUDIJA ORIE: Pre nego što počnete sa svojim iskazom, Pravilnik o postupku i dokazima nalaže da položite svečanu izjavu da ćete govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine. Poslužitelj vam sada upravo daje tekst te izjave. Pozivam vas da sada date tu izjavu.

SVEDOK SST7/58: Hvala časni Sude.

SUDIJA ORIE: Moje pitanje je, najpre, da li znate da čitate?



SVEDOK SST7/58: Ne.

SUDIJA ORIE: Onda bih zamolio...

(Pretno veće i Sekretarijat se savetuju)

SUDIJA ORIE: Biće nam potrebna pomoć prevodilaca. Ja ću na engleskom jeziku pročitati svečanu izjavu. Molim da se ona prevede svedoku, i zatim ćemo zamoliti svedoka da je ponovi. Znači, ja ću to najpre izgovoriti na engleskom jeziku, vi ćete to čuti preko slušalica na svom jeziku, i molim vas da za mnom ponovite tu svečanu izjavu. Svečana izjava glasi: „Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.” Molim vas da to kažete na svom jeziku.

SVEDOK SST7/58: U redu. Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA ORIE: Svedoče 58, prvo će vas ispitivati gospodin Re, zastupnik Tužilaštva. Izvolite, imate reč.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC RE

TUŽILAC RE: Zamoliću da za trenutak pređemo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

sekretar: Časni Sude, ponovo smo na javnoj sednici.

SUDIJA ORIE: Nastavite, gospodine Re.

TUŽILAC RE - PITANJE: Svedoče, gde ste živeli 1998. godine?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Ja? Da li mislite kada sam bila devojčica, ili kada sam se udala?

TUŽILAC RE - PITANJE: 1998. godine, kada je bilo borbi.

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Bila sam u Ponoševcu/Ponoshec.

TUŽILAC RE - PITANJE: Da li je Ponoševac/Ponoshec grad, selo, mesto?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Ne, nije grad, to je selo.

TUŽILAC RE - PITANJE: Sa kim ste tamo živeli?



Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Sa svojim svekrom i decom, sa porodicom svog muža.

TUŽILAC RE - PITANJE: U redu. Koliko imate dece?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Dve devojčice.

TUŽILAC RE - PITANJE: Da li su one živele sa vama 1998. godine u Ponoševcu/Ponoshec?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Ne. Pre toga jesu, ali ne tokom rata.

TUŽILAC RE - PITANJE: Da li ste vi romske nacionalnosti?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE - PITANJE: Da li je vaša porodica 1998. godine otišla iz Ponoševca/Ponoshec?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Moja porodica ne živi u Ponoševcu/Ponoshec, već u Juniku/Junik.

TUŽILAC RE - PITANJE: Vi ste rekli da ste tamo živeli 1998. godine.

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE - PITANJE: Kako to da ste otišli iz Ponoševca/Ponoshec?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Zato što su došli i rekli nam da odemo, i Albanci i Srbi.

TUŽILAC RE - PITANJE: Koji Albanci su vam rekli da odete?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Ne poznajem ih.

TUŽILAC RE - PITANJE: Kako znate da ste morali da idete jer su došli ti Albanci?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Prvo su Srbi došli u našu kuću. Bilo je moguće razlikovati Albance i Srbe.

TUŽILAC RE - PITANJE: Šta su Srbi uradili kada su došli u vašu kuću?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Rekli su da moramo da odemo.

TUŽILAC RE - PITANJE: Da li ste tada bili prisutni?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Tu su bili moj svekar, moja deca i ja. U Ponoševcu/Ponoshec.

TUŽILAC RE - PITANJE: Kada je to bilo?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: To je bilo pre 9 godina, 5. maja.

TUŽILAC RE - PITANJE: Da li su Albanci došli pre ili posle Srba?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Prvo su došli Srbi.



TUŽILAC RE - PITANJE: Da li ste se vratili u svoju kuću nakon što su vam Srbi rekli da morate da odete?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Ne. Ostala sam dva dana, i kada su došli Albanci i rekli mi da moram da odem, ja sam otišla za Junik/Junik.

TUŽILAC RE - PITANJE: Zašto su vam Srbi rekli da vi i vaša porodica morate da idete?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Rekli su da moramo da odemo jer ne možemo više tu da ostanemo.

TUŽILAC RE - PITANJE: Da li su vam rekli zašto?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Rekli su: „Morate da odete. Svi vi morate da odete. Ne smete više da ostanete.”

TUŽILAC RE - PITANJE: Ko su ti „svi vi”?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Mogli smo da im kažemo. Neki su govorili srpski jezik, a drugi nisu.

TUŽILAC RE - PITANJE: Dobro, ali, ko su ti „svi vi”, kojima je rečeno da moraju da odu? Da li je to bila samo vaša porodica, ili i neki drugi ljudi?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Ne, to smo bili samo mi – ja, moja deca i moj svekar.

TUŽILAC RE - PITANJE: Rekli ste da su Albanci došli malo kasnije.

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE - PITANJE: Recite Sudu i sudijama šta se desilo nakon što su došli Albanci. Najpre, da li ste vi bili tu?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Da, bila sam kod kuće. Bila sam kod kuće, ali ja te ljude nisam poznavala.

TUŽILAC RE - PITANJE: Da li govorite o Ponoševcu/Ponoshec, ili o nekom drugom mestu? Onda kada su došli Albanci.

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Da li me pitate za Ponoševac/Ponoshec ili za Junik/Junik?

TUŽILAC RE - PITANJE: Pitam vas za Ponoševac/Ponoshec.

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Da, to sam vam rekla. Onda smo otišli, i ja sam otišla u Junik/Junik kod svoje snahe.

TUŽILAC RE - PITANJE: Zašto ste otišli iz Ponoševca/Ponoshec? Šta su vam Albanci rekli u vezi sa tim zašto morate da odete?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Rekli su nam: „Vi ste sa Srbima. Vaša snaha radi sa Srbima.” I, onda smo otišli.



TUŽILAC RE - PITANJE: Ko su bili ti Albanci?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Rekla sam da ih nisam poznavala. Oni su imali maske na licu.

TUŽILAC RE - PITANJE: Gde ste otišli iz Ponoševca/Ponoshec?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Otišli smo u Junik/Junik, kod moje snahe.

TUŽILAC RE - PITANJE: Zašto ste otišli u Junik/Junik?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Zato što sam se uplašila. Povala sam decu i svekra i otišli smo kod nje.

TUŽILAC RE - PITANJE: Koliko dugo ste tamo ostali?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Ali, i tamo se pucalo. Tamo sam ostala, ne sećam se baš tačno, dve ili tri nedelje.

TUŽILAC RE - PITANJE: U redu. U kakvom stanu je živela vaša snaha u Juniku/Junik?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: To nije bio njen stan, već ga joj je vlada, država dala na korišćenje, obzirom na to gde je radila. To je bila jedna stara kuća.

TUŽILAC RE - PITANJE: Upravo ste nam rekli da ste u Juniku/Junik ostali dve do tri nedelje. Šta se desilo posle toga?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Došli su i pucali na kuću. Pili smo jutarnju kavu, bilo je osam sati, i jedan metak je pogodio zid sobe u kojoj smo se nalazili, i razbili su staklo. Ušli su u kuću i rekli nam da moramo da idemo, i mi smo otišli.

TUŽILAC RE - PITANJE: Ko su bili ti ljudi koji su došli u kuću?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Nisam ih poznavala. Jednostavno su nam rekli da idemo.

TUŽILAC RE - PITANJE: Kakvi su to bili ljudi? Da li su, na primer, to bili muškarci ili žene?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Svi su bili muškarci, i bilo ih je puno.

TUŽILAC RE - PITANJE: Šta su nosili na sebi?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Odeću OVK. Shvatili smo da su pripadnici OVK.

TUŽILAC RE - PITANJE: Šta su nosili - na osnovu čega ste zaključili da su oni pripadnici OVK?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Imali su tu crvenu oznaku na ruci, ne znam, kao neku zastavu.

TUŽILAC RE: Molim da se svedoku iz elektronske sudnice pokaže dokazni predmet 1173 pod 65 ter.



SUDIJA HOEPFEL: U međuvremenu, da li mogu da postavim jedno pitanje? Na kom jeziku su vam se obratili?

SVEDOK SST7/58: Na albanskom jeziku.

SUDIJA HOEPFEL: To je vaš maternji jezik?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Da li možete da ponovite pitanje, nisam ga razumela?

SUDIJA HOEPFEL: Da li je to vaš maternji jezik?

SVEDOK SST7/58: Maternji? Ne, ja govorim albanski jezik, a pomalo i romski.

SUDIJA HOEPFEL: Puno vam hvala. Izvolite, gospodine Re.

TUŽILAC RE - PITANJE: Malo pre ste rekli da su ljudi koji su došli u kuću imali crvene oznake. Pogledajte ekran pred sobom i recite Sudu šta znate o tom dokumentu koji vidite na ekranu.

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Ne znam, to je oznaka OVK. Videlo se da su bili pripadnici OVK.

TUŽILAC RE - PITANJE: Hoćete da kažete da su nosili iste oznake kao i ova koju vidite pred sobom na ekranu?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Ne, ne. Ne znam šta da vam kažem. Videlo se da su bili pripadnici OVK. Rekla sam im da imaju žutu odeću.

TUŽILAC RE - PITANJE: Pogledajte ovu crvenu oznaku pred sobom, na ekranu. Šta možete da kažete o toj oznaci koju vidite pred sobom u poređenju sa onom oznakom koju su nosili ti pripadnici OVK koji su došli u vašu kuću? Da li je to bila ista ta oznaka, ili različita, ili ne znate?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Ja ih nisam znala, bilo ih je mnogo. Rekla sam vam da ih je bilo mnogo.

TUŽILAC RE - PITANJE: Sada vas samo pitam u vezi sa oznakom koju vidite na ekranu. Da li je to ista oznaka, ili različita od one koju ste videli na njima, ili ne znate?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Ova oznaka se razlikuje od one koju sam ja videla.

TUŽILAC RE - PITANJE: U čemu se razlikuje?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Pa ovde piše OVK, a Srbi su imali drugačiju oznaku.



TUŽILAC RE - PITANJE: Nisam siguran da sam shvatio šta ste upravo rekli. Srbi su imali jednu oznaku, a OVK drugačiju. Ja vas pitam u vezi sa oznakama ljudi koji su došli u vašu kuću, u Ponoševcu/Ponoshec. Rekli ste da su oni bili pripadnici OVK.
SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Ah, da, oni su bili iz OVK, ali su takođe dolazili i Srbi. Već sam vam ranije to objasnila, šta više da vam kažem?

TUŽILAC RE - PITANJE: Izvinjavam se, mislio sam na Junik/Junik, a ne na Ponoševac/Ponoshec. Kada su došli u vašu kuću u -
SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Jel' vi govorite o Juniku, ili o čemu?

TUŽILAC RE - PITANJE: Govorim o Juniku/Junik. Pogledajte tu oznaku. Da li je to ista ona oznaka koju su nosili ti ljudi koji su došli u vašu kuću u Juniku/Junik, ili se razlikuje, ili ne znate?
SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Ne, nosili su drugu oznaku.

TUŽILAC RE - PITANJE: Dobro, u čemu je razlika? U čemu se razlikuje ova oznaka i oznaka koju su nosili pripadnici OVK, koji su došli u vašu kuću u Juniku/Junik?
SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Ne znam šta da vam kažem. Srbi su imali, kao, žuto-crnu -

prevodioci: Pojašnjenje prevodioca - na albanskom jeziku žuto ponekad znači zeleno, a ponekad i plavo. Svedok je rekao „žuto”, ali možda treba to da razjasnite sa njom.

TUŽILAC RE - PITANJE: Da li možete da opišete kako je izgledala oznaka pripadnika OVK koji su došli u vašu kuću u Juniku/Junik?
SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Nisam mogla da ih prepoznam, nosili su maske. Rekla sam i njima onog dana da nisam mogla da ih prepoznam. Bilo ih je mnogo.

TUŽILAC RE - PITANJE: Šta možete da nam kažete o oznaci koju su nosili? Sada govorimo samo o oznaci.
SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Pa, možete da vidite ovde na ekranu. Nema druge oznake, vidite da je to oznaka OVK.

TUŽILAC RE - PITANJE: Možda vas ja zbunjujem. Da li su oni nosili istu takvu oznaku?
SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Šta da vam kažem, ja sam neobrazovana osoba, ne znam šta da vam kažem.

TUŽILAC RE - PITANJE: Da li je ličila na tu oznaku?
SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Da, da.

TUŽILAC RE - PITANJE: U redu, hvala.



SUDIJA ORIE: Pre nego što nastavimo, da li ovaj dokument već ima broj? Veoma liči na dokazni predmet P9, ali vi ga, gospodine Re, niste tako nazvali. Ja imam štampani primerak. Samo trenutak.

(Pretno veće i Sekretarijat se savetuju)

SUDIJA ORIE: Sekretarijat predlaže da dokument koji sada vidimo na ekranu - koji nismo videli ranije, i koji izgleda kao da pokazuje istu stvar, mada su boje prethodnog dokumenta donekle izmenjene i lošije - zameni dokazni predmet P9. Zamenićemo P9 dokumentom sa ERN brojem U0158334, zato što on, izgleda, odražava istu sliku.

TUŽILAC RE: Potpuno ste u pravu. Upravo sam obavešten da je 1173 bolja i jasnija slika dokaznog predmeta P9.

SUDIJA ORIE: U tom slučaju ćemo dokazni predmet P9 zameniti boljom verzijom iste slike. Nastavite, gospodine Re. Ovo će, dakle, biti novi dokazni predmet, koji je pokazan svedoku. Možete da nastavite.

TUŽILAC RE - PITANJE: Pre nego što smo malo pre počeli da razgovaramo o oznaci, rekli ste da su došli i pucali na stan u osam sati ujutru. Rekli ste da su ušli u sobu i rekli vam da morate da odete, i da ste vi otišli.

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE - PITANJE: Šta su uradili kada su ušli u kuću?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: To je tačno.

TUŽILAC RE - PITANJE: Šta su oni uradili kada su ušli u kuću?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Rekli su... Izvinite, samo da popijem malo vode. Rekli su: „Morate da odete odavde.” Rekli su mojoj snahi: „Ti si ubila ljude i moraš da odeš odavde.” Rekla sam vam kad smo se prethodni put videli da su nam rekli da moramo da odemo odatle, i to je bilo to.

TUŽILAC RE - PITANJE: Kada kažete: „Rekla sam vam kad smo se prethodni put videli”, da li mislite na mene ili na nekog drugog?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Mislim na one koji su nam rekli da moramo da odemo. Rekli su: „Morate da odete po svaku cenu. Vi ste pobili ljude.” Mi smo plakali, a moja snaha im je rekla: „Ja nisam nikoga ubila.” Ali, oni su joj odgovorili: „Svejedno moraš da odeš odavde.”

TUŽILAC RE - PITANJE: Ko je još bio sa vama u kući, pored vaše snahe - tada kada su ispaljeni meci?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Moja snaha, obe snahe, žena mog svekra, ja i dvoje dece.

TUŽILAC RE - PITANJE: Snaha koju pominjete, da li ona svedok broj 38?



SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE - PITANJE: Šta ste svi vi uradili kada su vam rekli da odete?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Krenuli smo ka putu, a oni su nam rekli da moramo da pođem putem za Gacifer/Gaciferi, zato što Gacifer/Gaciferi nije bio daleko. Bio je udaljen dva-tri minuta.

TUŽILAC RE - PITANJE: Ko su „oni“? Ko vam je rekao da morate da pođete tim putem?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Albanci koji su takođe otišli sa svojim porodicama, decom i pripadnicima OVK. Mi smo izašli, pa su nas poslali u jednu kuću koja je ličila na podrum.

TUŽILAC RE - PITANJE: Želim da se za trenutak vratimo unazad. Da li su vam pripadnici OVK rekli da morate da pođete putem, ili vam je to neko drugi rekao?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: To su bili drugi ljudi. Bilo je pripadnika OVK, a bili su tu i neki drugi ljudi, koji nisu nosili uniforme.

TUŽILAC RE - PITANJE: Koliko daleko je bila ta kuća koja je ličila na podrum?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Nije bila mnogo daleko. Možda na oko 20 minuta udaljenosti. Ne sećam se tačno, ali nije bila daleko od kuće moje snahe.

TUŽILAC RE - PITANJE: Da li je bilo ko od vas nosio nešto sa sobom?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Da li možete da ponovite pitanje?

TUŽILAC RE - PITANJE: Da li je bilo ko od vas nosio nešto sa sobom?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Da, druga snaha je sa sobom nosila torbu u kojoj je bilo nešto odeće.

TUŽILAC RE - PITANJE: Koliko vas je ukupno bilo?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Pa, kao što sam već rekla, bila sam sa svojim svekrom, sa snahom i decom. Bilo je tu i mnogo drugih Albanaca su nama. Bila je jedna osoba koja se zvala Jusuf Syla, i njegova žena.

TUŽILAC RE - PITANJE: Šta ste uradili kada ste stigli u tu kuću koja je ličila na podrum?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Pa, šta smo radili? Ostali smo tamo. Onda su došli neki drugi ljudi, i rekli su nam: „Morate da odete odavde.“

TUŽILAC RE - PITANJE: Ko su bili ti „drugi“ koji su došli?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Nisam ih poznavala, bilo ih je mnogo. To je bilo ratno vreme, bila sam zabrinuta za svoju decu. Vodila sam brigu o njima jer su oni bili mali i uplašeni.

TUŽILAC RE - PITANJE: Zašto ste otišli baš na to mesto?



SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Nimon Tofa nas je izveo. On je rekao: „Morate da odete tamo i nemojte da se plašite.”

TUŽILAC RE - PITANJE: Ali, zašto baš na to mesto, a ne na neko drugo?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Pa, deca su plakala, a on je rekao da moramo da odemo tamo.

TUŽILAC RE - PITANJE: Ti drugi ljudi koji su došli i rekli vam da morate da odete – kako su oni bili obučeni?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Oni su bili civili, odeveni u civilnu odeću, a dvojica ili trojica među njima su bili, čini mi se, pripadnici OVK. Kao što sam već objasnila, moja deca su bila mala, ja se nisam dobro osećala, bilo je hladno, padala je kiša, nismo imali jakne i bila sam potpuno izgubljena. Brinula sam o deci, a i sama sam bila bolesna.

TUŽILAC RE - PITANJE: U koji deo kuće ste otišli kada ste tamo stigli?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Mislite, kada smo otišli iz Gacifera/Gaciferi? Posle toga smo otišli jer su nam rekli da moramo da odemo.

TUŽILAC RE - PITANJE: Ne, kada ste otišli iz stana svoje sestre u Juniku/Junik i kada ste otišli na to drugo mesto, koje je ličilo na podrum – u koji deo te lokacije ste otišli?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: U Gacifer/Gaciferi.

TUŽILAC RE - PITANJE: A u kom delu ste se sklonili?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Mislite kada sam otišla iz snahinog stana? Onda su nas odveli i rekli da moramo da odemo.

TUŽILAC RE - PITANJE: Da, to znam. Pitam vas sledeće. Otišli ste u tu kuću. U koji deo kuće ste otišli? Da li je to bilo u prizemlju, ili na najvišem spratu? Koji deo kuće?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: To je bilo u donjem delu kuće, u podrumu. Ne znam čija je to kuća bila. To je bila tuđa kuća.

TUŽILAC RE - PITANJE: Ljudi koji su ušli u kuću i rekli vam da morate da odete, šta su vam oni tačno rekli?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Rekli su: „Morate da odete odavde, jer ste ubili tri osobe.” Ona je rekla: „Mi nismo nikoga ubili. Mi smo vodili brigu o deci.” Onda su joj rekli da je ona pobila neke ljude u stanu.

TUŽILAC RE - PITANJE: Da li se sećate da li su ti ljudi nosili bilo kakvo oružje?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE - PITANJE: Kakvo oružje su nosili?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Pa, izvinite, ja se stvarno izvinjavam, ali nisam obratila pažnju na oružje. Vodila sam računa o deci, bila sam uplašena i nismo se ni



usuđivali da ih nešto mnogo zagledamo. Ne znam kakvo se oružje imali, ne sećam se toga.

TUŽILAC RE - PITANJE: Da li se sećate da li je to bilo neko malo oružje, ili neko veliko oružje?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Veliko oružje. Znam da su imali veliko oružje, ali ne znam koje vrste.

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, da li možete da se potrudite da ovo razjasnite, jer veliko oružje može da znači puno toga u poređenju sa malim.

TUŽILAC RE - PITANJE: Da li znate šta je puška?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Pa, kako da vam objasnim, ja ne znam šta je puška. Nisam obratila pažnju. Imali su oružje, ali kakvo, da li veliko ili malo, ne znam. Nisam obratila pažnju i nisam gledala, ali jesu bili naoružani.

TUŽILAC RE - PITANJE: Da li su nosili oružje sa sobom, ili se ono nalazilo na nekom drugom mestu?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Ne znam, nosili su nekakvo oružje u rukama. Nosili su po jedan komad oružja u rukama, ali ne mogu svega da se setim.

TUŽILAC RE - PITANJE: Da li znate razliku između pištolja i puške? Pištolj je mali, a puška je dugačka.

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Pa, nosili su nešto otprilike ove veličine, ni veliko ni malo. Nešto oružja je bilo malo, a nešto veliko. Imali su razno oružje. Imali su i veliko oružje i malo oružje.

TUŽILAC RE: Za zapisnik, svedok je pokazivao oružje dužine od otprilike 30cm.

SUDIJA ORIE: Ja bih rekao da je pokazivala nešto između 70cm i 90cm, jer je, koliko se sećam, 30cm puno manje.

SVEDOK SST7/58: Ja stvarno ne znam i ne mogu da se setim.

TUŽILAC RE - PITANJE: Šta ste vi uradili kada su vam rekli da odete?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Mi smo tada otišli do *Tofaja*. Povelili smo svoju decu i svi smo otišli do *Tofaja*.

TUŽILAC RE - PITANJE: Koliko je *Tofaj* bio udaljen?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Možda 20 ili 30 minuta, zaista se ne sećam. Bila je velika gužva, deca su plakala, ali bih rekla da je bilo udaljen oko 20 – 25 minuta.

TUŽILAC RE - PITANJE: Gde ste otišli kod *Tofaja*?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Kod mlina, tamo smo ostali.



TUŽILAC RE - PITANJE: Da li je to u divljini?
SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: *Tofaj.*

TUŽILAC RE - PITANJE: Da li je to u prirodi, ili je to grad?
SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Ne, to nije grad. Tamo je bilo vode, planina i reka *Erenik*. Tamo se nalazio mlin.

TUŽILAC RE - PITANJE: Zašto ste tamo otišli?
SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Zašto? Zato što smo bili uplašeni. Bili smo prestravljeni, jer su nam čak i u Gaciferu/Gaciferi rekli da moramo da odemo, i mi smo otišli jer smo mislili da ćemo tamo možda biti bezbedni, pošto je bilo mnogo ljudi.

TUŽILAC RE - PITANJE: Koje su nacionalne pripadnosti bili ti ljudi sa kojima ste bili zajedno kada ste se uputili ka *Tofaju*?
SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Mislite, od Albanaca? Izvinite.

TUŽILAC RE: Rekli ste da je bilo mnogo ljudi kada ste krenuli ka *Tofaju*. Šta su oni bili? Srbi, Albanci, Romi – šta su bili?
SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Ne, ne, Albanci. Svi su bili Albanci. Samo smo mi bili Romi, porodica mog muža i ja, a svi ostali su bili Albanci. Bili su sa svojim porodicama i decom, i bilo ih je mnogo.

TUŽILAC RE - PITANJE: Rekli ste da ste videli neke pripadnike OVK u Juniku/Junik. Da li ste videli pripadnike OVK i kod mlina?
SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Mislite kod mlina? Da, bilo ih je.

TUŽILAC RE - PITANJE: Šta su nosili na sebi, i šta su radili?
SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Bilo ih je mnogo, i bili su obučeni u žutu OVK odeću. Mogli su da se raspoznaju, bilo je moguće utvrditi ko je pripadnik OVK.

TUŽILAC RE - PITANJE: Malo pre ste rekli da su nosili žutu odeću. Želim samo da razjasnimo nešto u vašem odgovoru.
SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Znam da su bili obučeni u žuto, ali, kao što sam rekla i ranije, ja na to nisam obraćala mnogo pažnje. Nisam mnogo razgledala. Znam da su oni koje sam videla nosili žutu odeću.

TUŽILAC RE: Gospođo poslužitelj, da li možete svedoku da pokažete ovaj papir?

TUŽILAC RE - PITANJE: Molim vas da pogledate ovaj papir i da mi kažete koje je boje.
SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Pa, žut je, za mene je to žuto. Žuta odeća.

TUŽILAC RE: Zamoliću da u zapisniku uđe da sam svedoku pokazao nešto što se na engleskom jeziku može opisati kao papir zelene boje. Jasno mi je da na albanskom jeziku postoji reč koja istovremeno znači i žuto i zeleno.



SUDIJA ORIE: To je bila svetlo zelena boja, ali u redu, ušlo je u zapisnik.

TUŽILAC RE - PITANJE: Da li su ti pripadnici OVK bili naoružani?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Da. Bili su naoružani i bilo ih je mnogo. Ja ih nisam poznavala i nisam mogla da ih prepoznam. Kao što sam već rekla, nisam ih poznavala, ali ih je bilo mnogo.

TUŽILAC RE - PITANJE: Kako su oni reagovali na vašu grupu? Šta su uradili?

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Pa, izvesni Aslan, koga sam poznavala, došao je i maltretirao nas je. Puno nas je zlostavljao, moju snahu i mog svekra. Ja sam otišla iza mlina, i tamo sam provela nekih dvadesetak minuta jer su deca plakala. Tamo sam bila zajedno sa ženom svog svekra, jer su oni oduzeli torbu mojoj drugoj snahi. Hteli su da je pretresu i istresli su sav sadržaj iz torbe. Ja sam onda rekla: „Molim te nemoj to da nam radiš“, a on je rekao, „Ma, vas treba pobiti.“ Tu osobu sam znala. Onda sam odvela drugu snahu, jer su hteli da siluju nju i decu, i zajedno sa ženom svog svekra smo otišli odatle.

TUŽILAC RE - PITANJE: U redu. Zamoliću vas da na tom mestu stanete za trenutak. Opišite mi tu osobu, tog Aslana. Opišite ga Sudu.

SVEDOKINJA SST7/58 - ODGOVOR: Aslana znam. On je došao tamo, kod mlina, i postrojio nas je. Rekao je: „Vas treba pobiti jer ste vi sa Srbima.“ To je rekao starijoj snahi. Rekao je: „Ti radiš sa Srbima i tebe treba ubiti.“ Onda sam ja povela drugu snahu, čije ime ne smem da ponovim, i on je zatim uzeo torbu. Ja sam ga molila da ništa ne vadi iz torbe. Tu je bila neka odeća i neke sitnice. On je sve iz torbe istresao na zemlju. Ja sam ga preklinjala: „Molim te, Aslane, nemoj to da nam radiš“, i zajedno sa drugom snahom i sa decom sam otišla odatle. Dok su starija snaha i svekar proživljavali tu vrstu problema, ja sam otišla sa svojom decom i drugom snahom.

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, upravo gledam u sat. Možda će nam biti potrebno nekoliko minuta za druga pitanja. Svedoče 58, sada je sedam sati, i mi u to vreme završavamo sa radom. Želeli bismo da se vratite u ponedeljak popodne, u 14:15 h. Naložiću vam da ni sa kim ne razgovarate, bez obzira na to da li nekoga znate dobro ili ne. Nemojte ni sa kim da razgovarate o iskazu koji ste do sada dali, niti o iskazu koji tek treba da date. Znači, ni sa kim ne treba da razgovarate o ovome.

SVEDOK SST7/58: Izvinite, samo trenutak. Da li to znači da smo za danas završili?

SUDIJA ORIE: Završili smo za danas, ali bih želeo da dođete posle vikenda, u ponedeljak, u 14:15 časova. Odeljenje za žrtve i svedoke će se brinuti o vama i pomoći vam da ovde stignete bez problema. Poslužitelj će vas sada ispratiti iz sudnice.

ADVOKAT EMMERSON: Možda sam ja nešto propustio... Da, jesam, oprostite. Upravo sam pronašao to što me je zbunjivalo u transkriptu.



(svedok napušta sudnicu)

SUDIJA ORIE: Želim samo da obavestim strane da ukoliko imaju potrebu da stupe u kontakt sa osobljem Pretresnog veća, treba da pozovu gospodina Zahara na mobilni telefon. Mislim da svi već imate podatke o tome. Gospodin Zahar zna kako da stupi u kontakt sa mnom ukoliko to bude neophodno. Još jedno pitanje. Gospodine Re, razumem da nije lako ispitivati ovakvog svedoka, međutim, mogli ste da uštedite vreme kada ste tražili od nje da opiše Aslana. Ona je preko deset redova ponavljala istu stvar i nije rekla ništa što bi opisalo Aslana, a vi je niste prekinuli. Možda biste u takvim situacijama mogli ljubazno da je prekinete. Pošto ne mogu da isključim mogućnost da će se takve stvari događati i u budućnosti, želeo sam da vam dam ovu smernicu. Pošto više nema proceduralnih pitanja, sada ćemo prekinuti zasedanje do ponedeljka, 12. marta, u 14:15 časova, u istoj sudnici.

Sednica je završena u 19:01 h.

Nastavlja se u ponedeljak, 12. marta 2007. godine u 14:15 h.



Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje